„Tēvynē" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pētnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y.

TĒVYNĒ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS
Telefonas: LAckawanna 4-5529

The Lithuanian Weekly „Tēvynē"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Coutries $2.00
„TĒVYNĒ",
307 W. 30th St., New York, N. Y

No. 32 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Rugpiučio (August) 10, 1934. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. Vol. XXV

Hitleris - Visagalis Valdonas

Austrijos Audrai Praėjus

Numirė Paul Von Hindenburg

HITLERIS — VISAGALIS VALDONAS.

Berlynas. — Vos spėjus prez. Hindenburgui numirti, dar tą pačią dieną diktatorius kancleris Hitleris pasidarė Vokietijos laikinu prezidentu, paskelbdamas prezidento rinkimus rugpiučio 19 dieną. Tačiau tie rinkimai bus tokie, kad kandidatu į prezidento urėdą bus tik pats Hitleris ir daugiau niekas. Vadinasi, piliečiai, balsuodami už prezidentą, galės tik pasisakyti už ar prieš Hitlerį. Nėra abejonės, kad prie esamų diktaturos aplinkybių Hitleris prezidentus bus „išrinktas".

Kad Hitleris galėtų užimti prezidento vietą, reikėjo pakeisti konstituciją, nes sulig konstitucijos, laikinu prezidentu turi likti augščiausio teismo pirmininkas. Bet naciai čia pat pasinaudojo pernai kabinetui suteiktąja galia keisti konstituciją. Todel įvykusiame kabineto susirinkime rugp. 2 d. konstitucija pakeista taip, kad Hitleris liko prezidentu. Vos spėjęs tapti prezidentu, Hitleris įsakė kuriuomenei tuojau sudėti priesaiką. Kariuomenė tai padarė ir pasireiškė esanti su visagaliu valdonu Hitleriu. Dabar Hitleris yra didžiausias valdonas visame pasauly. Jis už save vyresnio neturi, nes jis yra kancleris-diktatorius ir prezidentas. Sulig jo nuomonės, tai yra geriausia, nes bile kokiame reikale nėra reikalo bile kam nuolankauti, kad vienaip ar kitaip padarius. Dabar, kuomet bus vienas valdonas — viena galva, vienas protas ir viskas eis sulig vienokios nuomonės. Hitleriui dabar net ir Italijos diktatorius Mussolinis turi pavydėti, nes pastarasis dar turi už save vyresnį karalių.

Hitleriui užėmus dvylipę valdono rolę, visas pasaulis į tai atkreipė dome. Visur tuojau susidomėta, ką Hitleris darys, nes dabar jo žodis yra visagalis. Rugp. 5 d. „London Mail" korespondentas turėjo su tuo visagaliu valdonu interview. Pasikalbėjime Hitleris pareiškė, kad jis nekariaus, nes 1918 metais Vokietijai davę gerą pamoką. Jis pasakė, kad nepuls Austrijos ir net laikysis dabartinės Vokietijos rubežiuose. Nesistengs net atgauti kolonijų, kurias po Didžiojo Karo iš Vokietijos atimta. Kariaus tik tuomet, jei kas Vokietiją puls.

Tačiau tokiu visagaliu valdonu ne visi Vokietijos piliečiai patenkinti. Kuomet vienas nori viską apžioti, atsiranda ir pavyduolių. Po „apsivalymo" nacių partija viskas tvarkoje, bet šiuo tarpu pradeda galvas kelti junkeriai; Hitleris pradedamas kamantinėti, buk esąs „perdidelis radikalas; daugelio akys atkreiptos į kaizerį ir kaizerukus. Kaizeris Vilius, siųsdamas užuojautą del Hindenburgo mirties, prie savo vardo pridėjo dvi raides R. I., — Rex Imperator — karalius imperatorius, kas reiškia, kad kaizeris karaliaus ir imperatoriaus pareigų dar neatsisakęs. Kol Hitleris bus prezidentu „išrinktas" Vokietijoje dar visko gali atsitikti.

AUSTRIJOS AUDRAI PRAĖJUS.

Vienna, Austrija. — Austrijos nacių sukilimas baigėsi jų nenaudai. Perversmo, kurį siekė padaryti neįvykdė. Susikirtimuose su valdžios kariuomene visur pralaimėjo. Nemaža jų užmušta, o dar daugiau suareštuota. Paskutiniai pranešimai nusako, kad apie 2,000 nacių paspruko į Jugoslaviją, kur jie internuoti. Pati Austrijos vyriausybė praneša, kad laike sukilimų nacių suareštuota apie 5,000, pažymėdama, jog tikrojo skaičiaus net negalima sužinoti. Pačių nacių šalininkai pareiškia, kad visame krašte areštuotų yra nemažiau 10,000. Tik viename mieste Graz suimta apie 1,700 nacių. Užmuštų iš abiejų pusių priskaitoma virš 200, sužeistų — virš 1,000. Dvidešimts septyni sukilėliai pakarti.

Tuo tarpu Austrijoje viskas pradeda nurimti. Dabar dar vis tebeieškoma daryto perversmo vadų, kurių iki šiol nesurasta ir neišaiškinta. Ar pavyks surasti — tik ateitis parodys. Nurimus Austrijai — ir visoje Europoje pakilęs karinis jausmas atšaldinėja.

NUMIRĖ PAUL VON HINDENBURG.

Berlynas. — Rugpiučio 2 d., 9 val. ryte, savo dvarely Neudeck, kuris randasi Rytinėje Prusijoje, numirė Vokietijos prezidentas Paul von Hindenburg. Velionis buvo laike Didžiojo Karo Vokietijos kariuomenės vadu, vėliau prezidentu. Mirė budamas 86 metų amžiaus. Velionis didelėmis iškilmėmis palaidotas rugpiučio 7 d. Tannenbergo mušio lauke, kur jo vadovybe laike Didžiojo Karo sumušti rusai. Velionio, kaipo stiprios valios vyro ir kaipo gero patrioto bei ištikimo savo tėvynei kareivio apgailauja visi vokiečiai ir net tie kraštai, prieš kuriuos jis vokiečių kariuomenę vadovavo. Pasimirus Hindenburgui, į Vokietiją suplaukė daugybės užuojautos telegramų iš viso pasaulio. Jungtinių Valstijų prez. Rooseveltas ir valstijų sekretorius p. Hull taipgi užuojautos telegramas pasiuntė.

LENKAI SU HITLERIU.

Varšava. — Hitleriui pasiskelbus Vokietijos prezidentu, lenkų spauda linki jam kogeriausio pasisekimo. Nors tie linkėjimai reiškiami atsargiai, tačiau juose yra nemaža ir sąjausmo, kuomet svarstoma Vokietijos ateitis ir vidurinė tvarka. Daugelis lenkų, kurie arčiau susidraugavę su Vokietija del padarytos lenkų-vokiečių nepuolimo sutarties, pareiškia, kad Hitleris Vokietiją padaręs mažiau militariška šalimi. Įdomu tas, kad Krokuvos laikraštis „Čas", rašydamas apie Hindenburgo mirtį, pareiškia, jog tą mirtį priartinęs nacių organizacijos „valymas", ypač gen. Kurt von Schleicherio ir jo žmonos nužudymas.

ITALIJA PRITARIA HAPSBURGŲ SUGRĄŽINIMUI.

Roma. — Hapsburgai, tai monarkų šeima, kuri valdė Austriją-Vengriją pirm ir laike Didžiojo Karo. Jų galia puolė po Didžiojo Karo, kuomet Austrija-Vengrija padalyta į dvi atskiras respublikas. Tačiau Hapsburgai dar iki šiol sapnuoja savo sostą atgaut ir vėl dvi minimas valstybes į vieną monarkiją sujungti. Ypač dabar proga pasitaikė, kuomet nužudyta Austrijos diktatorius Dollfus'as ir kuomet Austrijos kabinetas yra pusiau monarkistinis. Nors iki šiol apie Austrijos-Vengrijos monarkijos atsteigimą abejojo Italijos diktatorius Mussolinis, tačiau pastaruoju laiku, sužinoma, ir jis yra tos nuomonės, kad tai butų gera padaryti. Jei tai įvyktų, tai ant sosto butų pasodintas Hapsburgu likutis princas Otto, kuris butų apvesdintas su Italijos karaliaus Emanuelio dukterimi Marija. Tam bene pritartų ir Vokietija. Tačiau, kolkas, šitai yra tik kalbos, kurios gali ir neišsipildyti, nes kai kurios didėsės valstybės monarkijos atsteigimui nepritartų.

10,000,000 BEDARBIŲ AMERIKOJE.

Atlantic City, N. J. — Rugp. 6 d. Amerikos Darbo Federacijos taryba čia pradėjo posėdį. Prez., Wm. Green, pareiškė, kad Amerikoje dar yra apie 10,000,000 bedarbių, kurie turi buti aprupinti. Taryba posėdžiaus 10 dienų. Bus svarstoma bėgantieji organizacijos ir bendrai Amerikos darbininkų reikalai.

$100,000,000 LĖKTUVAMS.

Roma. — Italijos diktatoriaus Mussolini'o valdžia paskyrė $100,000,000 lėktuvų statymui ir $28,000,000 naujų karinių laivų budavojimui. Nėra abejonės, kad šitai išgirdusios kitos valstybės irgi neapsileis.

BEDARBĖ FRANCIJOJE DIDĖJA.

Paryžius. — Iki pereitų metų Francija apie bedarbę lyg ir „negirdėjo". Tačiau jau tuomet valdžia buvo suskaičiavusi apie 239,692 žmonių, kurie neturėjo jokio darbo. Iki šiol betgi, tas skaitlius žymiai padidėjo. Dabar apskaičiuoja, kad visoje Francijoje neturinčių ką veikti žmonių-darbininkų yra apie vienas milionas.

FRANCIJA PRISIBIJO HITLERIO.

Paryžius. — Francijos vyriausybė ir spauda apgaili mirusį prez. Hindenburgą. Tai daro, žinoma, ne delto, kad velionis butų artimas francuzų širdžiai, bet del to, kad šiandien visa Vokietijos valdžia ir tvarka pakliuvo trukšmadariui Hitleriui. Francija prisibijo, kad Hitleris nesukeltų naujo karo Europoje.

ŽMONIŲ VEISLĖ 16,000,000 METŲ SENUMO.

Londonas. — Čia įvyko žmonių veislę tyrinėjančių mokslininkų suvažiavimas. Anglijos Oxfordo universiteto profesoriai patiekė apskaitliavimą, kad žmonės ant šios žemės gyvena jau 16 milionų metų. Prie to, tyrimai parodo, kad žmonių kraujas artimai gimininga Azijos ir Afrikos bezdžionių kraujui.

TRUMPOS ŽINELĖS.

Paryžius. — Besimaudant Biarritz maudynėje tulas 10 metų berniukas pradėjo skęsti. Netoli jo esantieji puolė gelbėti. Gelbėtojų tarpe pasirodė ir Anglijos sosto įpėdinis, Valijos princas.

Minneapolis. — Šio miesto važmos darbininkai dar vis streikuoja. Numatyta taika, kol kas, nepavyko padaryti. Streikuojama jau trečia savaitė. Kada baigsis — nežinia.

Chicago, Ill. — Kiek laiko atgal čia buvo sustreikavę skerdyklų gyvulių 400 prižiurėtojų. Iki rugp. 5 d. kompanija tiems darbams naudojo streiklaužius. Su minima diena streiklaužius prašalino ir prie darbo sugrąžino visus streikavusius. Santikiai bus išlyginti arbitracijos budu.

Kievas, Rusija. — Kiek laiko atgal banditai norėjo apvogti traukinį bėgiojantį tarpe Kievo ir Rostovo. Du banditų vadai sugauti ir nuteisti mirčiai. Nemažas burys traukinio tarnautojų, kurie bent kuo su banditais kooperavo, nubausti ilgiems metams kalėti.

Hong Kong, Kinija. — Pranešimai nusako, kad bendromis kariuomenės ir oro jėgomis valdžiai pavyko nugalėti komunistines jėgas, kurie kad kiek butų užėmę Foonchow. Šioje srity dabar komunistinis pavojus nenumatomas. Dabar valdžia deda jėgos kitur komunistų veržimąsi sulaikyti.

Glacier National Park, Montana. — Rugp. 5 d. čia kalbėjo Jungtinių Valstijų prez., p. Rooseveltas. Be kita ko, jis pareiškė, kad dabar jau prasidėjusi nauja budavojimo era, pildant didelius visuomenius sumanymus, kurie tarnaus pačiai visuomenei. „Vogimas visuomenio turto, anot prezidento, savo dienas jau atgyveno".

Paryžius. — Čia gaunama žinių, kad Algerijos mieste, Constantine, jau kelinta diena tarpe žydų ir arabų eina didelės riaušės, kuriose 100 žmonių užmušta ir virš 200 sužeista.

Fort Peck, Mont. — Prez. Rooseveltui raportuojama, kad šiemet sausra kraštui padariusi $5,000,000,000 nuostolių. Sausra palietė 60% viso krašto ir 27,000,000 gyventojų.

Iš Lietuvos

K. NORKŲ IŠDUODA LIETUVAI.

Buenos Aires („Liet. žin." koresp.). — Vietinė spauda vėl gavo progos palinksniuoti Lietuvos vardą. Mat, visi vietos laikraščiai paskelbė Augščiausio Argentinos teismo sprendimą del ypatingo Lietuvos atstovybės prašymo išduoti K. Norkų Lietuvos teismui.

Ši byla prasidėjo dar 1932 metais spalių mėnesio ir visą šį laiką K. Norkus sėdėjo Villa Deroto kalėjime.

„La Nacion" rašo, jog K. Norkus butų buvęs neišduotas, jei federalis teisėjas Dr. Jantus butų pripažinęs K. Norkui preskripcijos teisę, kuri tokiuose atvėjuose buna del šešių metų gyvenimo Argentinoje.

K. Norkus, kaip vietos spauda rašo, lietuvių pilietis, pirmas prasikaltėlis, kurį Argentinos valdžia išduoda Europos valdžiai. Aišku, argentinai įsivaizduoja po tokio pasakymo, jog šis Lietuvos pilietis tik turi buti begalo baisus prasikaltėlis, kad Argentinos valdžia jį išduoda į Europą, prieš seną tradiciją.

K. Norkui, kaip nepasiturinčiam, buvo paskirtas advokatas, dabartinio Argentinos vidaus reikalų ministerio sunus Dr. Melo.

K. Norkų parvež į Lietuvą, tai kainuos gerokai; jis pats dvejus metus atsėdėjęs čia neteko sveikatos.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENA.

Liepos 17 dieną visoje Lietuvoje buvo minima pirmoji užsiemio lietuvių Dariaus ir Girėno vardo diena. Šia proga buvo iškelta visa eilė sumanymų bei pageidavimų, kuriuose nurodyta, kaip galima butų Nepriklausomoje Lietuvoje gyvenantiems lietuviams daugiau suartėti su užsienio lietuviais ir vieni kitiems, kaip galima daugiau padėti. Lietuvos spauda šia proga parašė visą eilę straipsnių. Tsb.

DARIAUS IR GIRĖNO ŽYGIO ATGARSIAI.

Paryžiuje tarptautinė aeronautikos federacija, dalyvaujant 21 valstybės atstovams, nesenai svarstė, kuriam lakunų už pasižymėjimą aeronautikoj 1933 metais duoti aukso medalį, kuris liedinamas tik vienas su lakuno atvaizdu. Žymi federacijos dalyvių dalis buvo už tai, kad toks medalis butų paskirtas Dariui ir Girėnui, tačiau nutarta medalį už 1933 metus duoti Willey Postui, nes pagal statutą medalis gali buti duodamas tik gyvam lakunui, nors žuvusiųjų žygis ir butų žymesnis.

LIETUVON ATVYKS EDUARDAS ERIO.

Berlynas. VII. 7. Elta. — „Deutsche Allg. Zeitung" praneša iš Paryžiaus, kad Lietuvos vyriausybė oficialiai pakvietė francuzų ministerį be portfelio Erio (Herriot) atvažiuoti į Kauną. Iniciatyva tam atsilankymui Kaune išeinanti iš paties Erio. Jo kelionė yra susiėjusi su francuzų rytų politikos pageidavimais. Patikimomis laikraščio turimomis žiniomis, Erio ketinąs palenkti Lietuvos vyriausybę padaryti stipresnės įtakos kitoms Pabaltijo valstybėms francuzų rytų politikos prasme.

AMNESTIJOS ĮSTATYMAS BIRŽELIO 7 D. RIAUŠIŲ DALYVIAMS.

„Vyriausybės žiniose" paskelbtas įstatymas, kuriuo birželio 7 d. sukilimo dalyviai karininkai nubausti ne teismo, bet drausmės tvarka. 22 karininkai pažeminti į eilinius ir paleisti iš kariuomenės, 46 karininkai paleisti į atsargą. Buvęs vyriausiojo štabo viršininkas, ėjęs aviacijos viršininko pareigas ir ėjęs gusarų pulko vado pareigas perduodami teisman ir jau nubausti sunkiųjų darbų kalėjimu įvairiems terminams.

Vilnius ir Pilsudskis

„Lietuvos žinių" korespondentas, p. C. Petrauskas, kuris dabar lankosi Lenkijoje, rašo:

Kaip Lietuvoje, taip ir Lenkijoj dabar labai aktuali tema: ar susitaikins tos dvi valstybės. Toms kalboms priežastis sudarė Zubovo apsilankymas pas marš. J. Pilsudskį, o paskutiniu laiku Pristorio apsilankymas Kaune ir jojo pasimatymai.

Santikių užmezgimui tarp tų valstybių yra didelė Vilniaus klausimo kliutis. Patys lenkai tą vienu balsu patvirtina. Vilniaus byloje nei viena Lenkijos politinė grupė, nei užsienių reikalų m-ris Bekas nėra kompetentingi; tą klausimą galįs spręsti tiktai marš J. Pilsudskis. Maršalas, gal, niekuomet taip nenorėjęs susitaikyti su Lietuva, kaip dabar. Šis reikalas sutvarkyti jo dienotvarkėje stovįs pirmoje vietoje.

Kuomet Pristoras išvyko į Kauną, maršalas nekantraudamas išvykęs į Pikeliškių dvarą ties Vilnium laukti grįžtančio Pristoro iš Kauno — sužinoti, kaip stovi tarp Lietuvos ir Lenkijos taikos reikalai?

Pristoras labai anksti pervažiavęs „žaliąją sieną", kad net lenkų sargyba miegojusi ir negalėjusi pasitikti. Jis tuč tuojau užvažiavęs į Pikeliškius pas Pilsudskį, kad duoti atskaitą iš savo nuveiktų darbų bunant Kaune.

Kokių žinių Pristoras Pilsudskiui nuvežė, niekas nežino. Bet daugiau medžiagos spėliojimams davė, tai kad maršalas tą pačią dieną išvažiavo į Varšavą. Žinoma, nepasiliko ir Pristoras.

Jau man bunant Varšavoje pasakojo marš. J. Pilsudskio labai artimi žmonės ir jo giminės, kad maršalas Belvedery sprendžiąs kažkokį labai svarbų reikalą, nes nieko neprisileidžiąs, o tai esti tais atsitikimais, kai jis sprendžiąs labai svarbius klausimus.

Tuo buvo duodama suprasti, kad Pilsudskis, gal sprendžia santikių su Lietuva klausimą.

Kai kurie Lenkijos žmonės marš. J. Pilsudskį randa esant naujų Konradu Valenrodu. Maršalas vienam savo artimam žmogui esąs pareiškęs, kad prieš mirtį jis su lietuviais turįs susitaikyti. J. Pilsudskio panašumo su Adomo Mickevičiaus Konrado Valenrodu esą: maršalas niekur nevažiuojąs vasaroti, kaip tik į Lietuvą, t. y. Druskininkus, Vilnių, Pikeliškius. Ten jis tikrai galįs matyti ir girdėti tą lietuvišką gamtos grožį, tas dainas ir kanklių skambėjimą ir prisiminti, kad jis, budamas lietuviu, savo tėvynei padarė daug negera... Sąžinės balsas pas jį dabar praškenkęs ir jis labai dažnai jau dabar viešai lenkams pasakąs, kad jis esąs lietuvis ir smarkiai pabaręs lenkus, net prikišdamas jiems jų ydas.

Nereikia pamiršti, kad labai smarkią opoziciją ir taip marš. J. Pilsudskiui sudaro endekai, kurie jau nuo senai yra didžiausi Lietuvos priešai. Jei esą Lietuvai butų grąžintas Vilnius, tai jie pakeltų tokį trukšmą, kad net pačiam marš. pasidarytų karšta. Su šiais faktoriais marš. J. Pilsudskis skaitęsis ir skaitysiąsis ateity, nors jis Vilnių skaitąs savo nuosavybe...

Viena, ko esą galima dabar tikėtis iš lenkų išsiderėti, tai įvairių ekonominių lengvatų.

Kalbama, kad Lenkija pasiuliusi Seinus ir Švenčionis atiduoti Lietuvai, o kai kurioms Vilniaus sritims duoti plačią autonomiją, bet esąs noras, kad su Lenkija butų sudaryta karinė konvencija.

Lietuvos Sparnai Po Europą

Birželio 25 dieną Lietuvos karo aviacijos trijų lėktuvų eskadrilė, vadovaujama paties aviacijos viršininko, žinomo lietuviškų lėktuvų konstruktoriaus, pilk. inžin. A. Gustaičio, išskrido trijų su puse savaitės kelionei po Europos valstybių sostines. Eskadrilė aplankė, kaip buvo numatyta, Stokholmą, Kopenhagą, Amsterdamą, Briuselį, Londoną, Paryžių, Marselį, Romą, Milaną, Udinę, Vieną, Prahą, Budapestą, Bukarestą, Kijevą, Maskvą ir liepos 19 dieną laimingai sugrįžo į Kauną

Per visą eskadrilės skridimo laiką oras pasitaikė geras ir todel lengvino skridimo sąlygas. Visuose kraštuose lietuviai lakunai buvo labai iškilmingai ir nuoširdžiai sutikti bei priimti. Visų valstybių aviatoriai ir kiti karo reikalų žinovai labai domėjosi pulk. Gustaičio konstruktuotais lėktuvais, „Anbo" ketvirtuoju. Kai kur, pav. Paryžiuoje, Romoje, Vienoje, Prahoje lietuviai lakunai buvo taip iškilmingai sutikti ir priimti, kaip kad retai priimami didžiųjų valstybių atstovai.

Skrisdami po Europą, Lietuvos lakunai visur kėlė jos vardą bei garbę. Daug kur lakunų skridimo metu, Lietuva buvo ne paprastas susidomėjimas. Vienas žymus francuzų žmogus pulk. Gustaičiui, jam atskridus į Paryžių, pasakė: „vakar apie Lietuvą aš nieko nežinojau, o šiandien jau žinau labai daug". Tai rodo, kad Lietuvos lakunai daug padarė Lietuvos vardo iškėlimui.

Skrisdami aplink Europą, Lietuvos lakunai aplankė aviacijos dirbtuves, fabrikus, paviešėjo pas daugelį žymių tų kraštų žmonių. Jie buvo priimti, be kitų, dar Welso princo, Musolini, Vorošilovo ir kitų kraštų vadovaujančių žmonių. Pasirodo, kad daugelis jų apie Lietuvą nemažai žino. Ypač daug apie Lietuvą žino Musolini, kuriam lakunai įteikė Lietuvos vaizdų albumą. Jis žino, palyginti, net tokį dalyką, kad naujoje Lietuvos konstitucijoje Vilnius yra įrašytas, kaipo Lietuvos sostinė.

Lietuvos lakunų kelionė po Europą pasisekė labai gerai. Jų kelionė buvo pigi priemonė dideliai propagandai. Jie visur pabrėždavo, kad nors Lietuva ir maža valstybė, tačiau ji yra tvirtai pasirįžusi gyventi bei visomis išgalėmis sunkiai atkovotą nepriklausomybę apsaugoti.

Iš viso lietuviška eskadrilė nuskrido apie 10,000 kilometrų ir lakunai ore išbuvo 42 valandas. Žinoma, tokį maršrutą jie galėjo apskristi per 4 dienas. Tačiau jų kelionės tikslas nebuvo darytas rekordiniu žygiu, o propaguoti savąjį kraštą, savo karo aviaciją. Tsb.

TĖVYNĖ

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynei" turi buti siunčiami Redakcijos vardu ir turi buti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiuros. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

RUOŠKIMĖS RIMTAM DARBUI

Kiekvienas tautiniai kulturinis veikimas yra svarbus ir remtinas. Tačiau pirmiausioj vietoj prieš Amerikos lietuvius stovi čiagimių lietuvių pritraukimas prie musų organizacijų ir prie visuomeninio veikimo. Tai pamatinės svarbos visiems Amerikos lietuviams bendras uždavinys, ant kurio remiasi bendras uždavinys, ant kurio remiasi tolimesnis lietuvybės ir visų musų tautiniai kulturinių darbų išsilaikymas.

Pereitas SLA. Seimas šitą svarbų uždabinį prisiminė ir priėmė tuo reikalu rezoliuciją, kurioje ragina SLA. Pildomąją Tarybą ir Apšvietos Komisiją, su pagelba SLA. kuopų ir apskričių, steigti lietuvių vaikams ir suaugusiems lietuvių kalbos mokyklas, rengti paskaitas apie lietuvių istoriją, literaturą ir kulturinę pažangą. Pagaliau Seimas įgaliavo Pildomąją Tarybą ir Apšvietos Komisiją ruošti planus įkurimui augštesnės lietuvių kalbos mokyklos ir rupintis įvedimu lietuvių kalbos dėstymo jau gyvuojančiose šio krašto augštosiose mokyklose.

Šitie visi pereito Seimo rezoliucijoje išreikšti pageidavimai ir paraginimai Pildomosios Tarybos ir Apšvietos Komisijos padaryti vien tuo tikslu, kad pasitarnauti lietuvybės išlaikymui Amerikos lietuvių išeivijoje, kad čiagimius lietuvius išauklėjus musų tautiniai kulturinių darbų veikėjais ir palaikytojais. Šių Seimo nutarimų įgyvendinimas tiesioginiai paliečia ir visas SLA. kuopas bei visus apskričius.

Šio kulturinio darbo plėtimui iniciatyvą Seimas pavedė Pildomąjai Tarybai ir Apšvietos Komisijai. Kokiais planais ir kokiomis priemonėmis Seimo įgaliotos instancijos imsis šį darbą vykinti, šių žodžių rašytojui iki šiol nėra žinoma. Pagaliau, negalima nei norėti, kad į kelias dienas po Seimui minėtos instancijos jau galėtų paskelbti konkrečius planus tam plačiam kulturiniam darbui. Netenka abejoti, kad atatinkamu laiku Seimo įgaliotos SLA. instancijos patieks kuopoms planus ir konkretį programą tam svarbiam darbui vykinti.

Tuo tarpu SLA. kuopų ir apskričių veikėjai pasitarnaus šio kulturinio darbo plėtimui ir palengvins Seimo įgaliotoms instancijoms galimai tobuliausius planus nustatyti, patiekdami savus sumanymus ir patarimus. Tiesa, SLA. kuopos ir apskričiai dar turi prieš save vasarinius parengimus, kurių sekmingam suruošimui reikia nemaža darbo ir rupesčio pašvęsti. Prie to prisideda karštas vasaros oras, kuris sulaiko narius nuo lankymo kuopų susirinkimų ir todel kuopų susirinkimai esti neskaitlingi. Bet žieminio veikimo sezono pradžia netoli — už poros mėnesių jau prasideda rudeninis veikimas svetainėse, jau tuomet laikas pradėti organizuot lietuvių kalbos mokyklas, ruošti paskaitas ir kitus kulturinius parengimus.

Todel SLA. veikėjai susirinkę į vasarinius parengimus, šalimais pasilinksminimų, gali kelias valandas laiko pašvęsti ir aptarimui to kulturinio veikimo, kurį pereitas Seimas nurodė. Ypatingai į apskričių parengimus suvažiuoja daugelio kuopų veikėjai ir todel yra puiki proga tuos visus kulturinio veikimo klausimus aptarti. Po tokių laisvų pasitarimų, veikėjams bus lengviau ir kuopų susirinkimuose tuos klausimus aptarti ir konkrečių išvadų prieiti. I jokios kuopos susirinkimai niekuomet negali tiek pirmaeilių patyrusių ir inteligentiškų veikėjų susirinkti, kiek jų susirenka į vasarinius kuopų ir apskričių parengimus — piknikus ir išvažiavimus. Bureliui tokių veikėjų padiskusavus, pasikeitus nuomonėmis svarbiaisiais organizacijos reikalais, susidaro gražios medžiagos ir musų organizacijos veikimo planams nustatyti. Tad SLA. veikėjai, išnaudokite šias progas ir pereito Seimo nurodytų kulturinių darbų aptarimui, kaip butų galima sekmingiausiai ir su galima didžiausia nauda organizacijai ir jos nariams juos gyveniman įkunyti.

Pagaliau, SLA. kuopos labai daug pasitarnaus Pildomąjai Tarybai ir Apšvietos Komisijai nurodydamos kokiomis sąlygomis galima vykinti Seimo nutarti kulturiniai darbai jų kolonijose. Kiekvienoje lietuvių kolonijoje yra skirtingos sąlygos bent kokiam visuomeniniam veikimui. Prie tų sąlygų turi prisitaikyti ir SLA. kuopos su savo veikimu. Todel labai svarbu Seimo įgaliotoms instancijoms turėti nurodymus iš kiekvienos SLA. kuopos kokiomis sąlygomis tie kulturiniai darbai butų galima vykinti jos kolonijoje. Kiek pati kuopa ir kuo prie to darbo galėtų prisidėti, kiek pašalinės — kitų vietinių draugijų pagelbos tam darbui galėtų prikviesti.

Tokias žinias nesunku kiekvienai kuopai surinkti ir pateikti Pildomąjai Tarybai ar Apšvietos Komisijai. Visos SLA. kuopos ir visi apskričiai neatidėliojant tokias žinias turėtų suteikti.

—o—

ISTORIJA PASIKARTOJA

Pastarųjų dienų įvykiai Austrijoje aiškiai paliudija tą posakį, kad istorija pasikartoja. Lygiai dvidešimt metų atgal, tuomet didelės ir galingos Austrijos arogantiški žygiai prieš mažutę ir silpną Serbiją užkurė pasaulinio karo gaisrą. Dabar, jos anuomet pradėto karo pasekomis, apkarpyta ir mažutė Austrija vėl grumoja naujo karo pavojum visam pasauliui.

Vokietijos hitlerinių nazių pastangomis sukurstyti Austrijos naziai pradėjo pilietinį karą, pirmiausiai nužudydami kanclerį Dollfuss'ą. Austrijos nazių žygiai reiškia Austrijos suvienijimą su Vokietija. To siekia Vokietijos diktatorius Hitleris, tam siekiniui tarnauja ir Austrijos naziai.

Tačiau tokiam Vokietijos ir Austrijos nazių žygiui priešinga Italija ir kitos didžiosios Europos valstybės. Tokis Austrijos susivienijimas su Vokietija yra pavojingas Čekoslovakijai ir kitoms mažesnėms kaimyninėms valstybėms. Kad turėti užpakalyje savęs išlaukinę jėgą tokiam nazių bendram tikslui pasipriešinti, velionis kancleris Dollfuss, pereitą vasario mėnesį sutruškinęs socialistus ir kitas darbininkų organizacijas susitarė su Italijos Mussoliniu ir galutinai įkurė Austrijos fašistinę diktaturą Italijos modeliu. Todel sukilus Austrijos naziams ir pirmiausia jų žygio auka kritus kancleriui Dollfuss'ui, Mussolinis sukoncentravo savo kariuomenės 100,000 Austrijos pasienyje ir laukia progos eiti gelbėt Austrijos nepriklausomybę. Jei Vokietijos naziai, pasinaudodami Austrijos nazių sukilimu, rįžtųsi Austrijos suvienijimą su Vokietija atlikti, tuomet Italijos diktatorius su savo kariuomene eitų Austrijos gelbėt ir pirmiausiai karo gaisras užsiliepsnotų tarpe Italijos ir Vokietijos. Francija ir Anglija taip pat yra garantavusios Austrijos nepriklausomybę. tad neabejotinai ir jos butų į tą karą įveltos. Ypatingai Francija norinti karo su Vokietija, pranešimai tikrina.

Šiuos žodžius rašant žinios skelbia, kad Austrijos naziai galutinai nugalėti, o Vokietijos hitlerininkai, pabijoję karo, oficialiai išsižadėjo Austrijos nazių. Tačiau sunku pasakyti kas gali išsivystyti iš tos kruvinos suirutės Austrijoje. Tos pačios žinios skelbia, kad galutinai nauju Austrijos kancleriu paskirtas velionio Dollfuss'o vestos politikos artimiausias palaikytojas Dr. Kurt Schuschnigg, kuris kartu yra karščiausias monarchistas ir šalininkas Hapsburgų dinastijos grąžinimo Austrijon. Esą, jei ne Jugoslavijos griežta opozicija tokiam žygiui, tai neužilgo Austrijoj butų atsteigta monarchija ir butų pakviestas užimti sostą paskutinio Austrijos imperatoriaus velionio Karlo sunus Otto.

Tos visos įvairių kombinacijų galimybės Austrijos gyvenime dar gali iššaukti karą, nors tuo tarpu tikrinama, kad nugalėjus nazių sukilimą ir karo pavojaus nebeliko. Bet nelaiminga Austrija paskendo savo sunų kraujuose. Ir kraujo liejimui galo nesimato. Austrijos žmonių kraują lieti pradėjo kancleris Dollfuss pereitą vasario mėnesį, kuomet jis pasirįžo sunaikinti socialistų ir organizuotų darbininkų opoziciją įvedimui fašistinės diktaturos. Fašistinei diktaturai opoziciją sutruškino, bet kartu sunaikino organizuotą lojalę jėgą, griežtai stovėjusią už Austrijos nepriklausomybę. Kokiu ginklu velionis Dollfuss kariavo su savo priešininkais, nuo tokio ginklo ir pats žuvo.

Šiandie Austrijoje grumiasi diktaturų šalininkai. Tarpe jų beveik jokio skirtumo nėra ir nei vieni, nei kiti Austrijai pastovios santvarkos užtikrinti negali. Dollfusso fašistai itališką diktaturą įvedė, o naziai vokiškai hitleriškos diktaturos siekia. Abejų valdymo priemonės yra reakcionieriškos, ginkluota jėga, o ne tautos valia, paremtos ir abeji tiki į vieno žmogaus valdžią. O gyvenimas jau atvėjų atvėjais įrodė, kad vieno žmogaus valdžia yra silpniausia ir nepastoviausia valdžia. Demokratijos šalininkų simpatijos neužsitarnauja nei vieni, nei kiti. Tenka tik pasipiktyti diktaturu šalininkų grumtynėse bereikalingai liejamu žmonių krauju.

—o—

DARBO MASIŲ NERAMUMAI

Ekonominė Amerikos buklė neabejotinai šiek tiek pagerėjo. Tačiau tuo patim kartu įvairiose industrijos ir pramonės šakose pasireiškė banga streikų, kas nemažai sutrukdo ir ekonominį krašto atsigavimą. Neatsižvelgiant į San Francisco visuotino streiko pasekas, pastaromis dienomis garsiai kalbama apie visuotiną streiką ir New Yorke. Visuotino streiko iššaukimui New Yorke vadovauja statybos ir laivų darbininkai. Jau apie 150,000 darbininkų yra nutarę streikuoti, kiti jau išėję į streiką.

Streikai yra nuostolingu dalyku patiems darbininkams. Darbo Departamento Vašingtone surinktomis statistikomis 1932 metais streikuose darbininkai neteko 6,500,000 darbo dienų. Taip pat 1933 metų pirmas pusmetis praėjo tokioj pačioj proporcijoj. Tačiau perleidus ekonominio atsigavimo įstatymą, kurio skyrius 7-A suteikia darbininkams daugiau galios organizuotis ir kovoti už savo buklės gerinimą, antroje 1933 metų dalyje darbininkai streikuose neteko virš 11,000,000 darbo dienų. Apskaitliuojama kad 1934 metų pirmuoju pusmečiu šitie darbininkų nuostoliai siekia 15,000,000 darbo dienų.

Šių metų streikų bangos priežastimis artimiau su darbininkų judėjimu susipažinę ekonomistai aiškina ne vien darbininkų kovą su darbdaviais. Tikrinama, kad nemažoje dalyje streikai kįla ne tiek del darbininkų buklės gerinimo, kiek del tarpusavių darbininkų varžytinių už vadovybę, dažniausia už naujai besiorganizuojančių unijų viršenybę ant gyvuojančių unijų. Senosios konservatyvės unijos sunkiai pasiduoda reformoms sulig kitėjančio gyvenimo reikalavimų ir todel kuriasi naujos unijos. Ne retai darbininkų pasidalinimas del unijų pirmenybės iššaukia streikus. Pagaliau nemaža ginčų ir nesusipratimų darbininkų tarpan įnešė kompaničnos unijos, kurias savistoviai organizuoti darbininkai nepripažįsta darbininkų organizacijomis.

Todel esą „naujoji dalyba" pastatė darbininkus ir darbdavius prieš naują neišspręstą konstitucijinių teisių ir laisvių painiavą, todel ir pastarieji darbo srityje neramumai ir streikai ne visuomet reiškia kovą tarpe darbininkų ir darbdavių. Esąs tai judėjimas už naują darbininkų vadovybę, už perorganizavimą pačiame darbininkų judėjime sulig pakitėjusių sąlygų reikalavimo. Tokios išvados nemažoj dalv yra teisingos. Daugelis senųjų unijų atsilikusios nuo gyvenimo ir jų reformavimas yra neišvengiamas.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. J. T. VITKUS,
1286 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

KUNO TEMPERATURA

Rašo **Dr. J. T. Vitkus.**

Iš atžvilgio į kuno temperaturą, mes daliname visus gyvuns į karštakraujus ir šaltakraujus. Karštakraujų gyvunų temperaturą, kurio šiluma, yra beveik visuomet vienoda-pastovi. Prie tos rušies gyvunų priklauso žmogus, gyvuliai, žvėrys ir paukščiai. Gi šaltakraujų gyvunų temperatura yra nepastovi ir visuomet priklauso nuo išlaukinio oro temperaturos. Prie šio skyriaus priklauso žemesnės rušies gyvunai. Jų kuno šiluma mainosi. Paimkim varlę, gyvatę, ar kokį kitą šliužį ir žuvį — pamatysime, kad šių gyvunų kuno šiluma mainosi — vasarą buna augšta, žiemą — žema. Jų kuno šiluma visuomet butų tokia, kokia yra tuo laiku oro šiluma. Kuomet karštakraujų gyvunų šiluma, kaip žiemą, taip ir vasarą, visuomet yra vienokia. Nekurias išimtis ir mažus detalius čia nebandysime gvildenti. Čia bandysime plačiau pakalbėti apie žmogaus kuno temperaturą-šilumą. Kaip jau žinome, normalis žmogaus kunas turi 37C, ar 98.6F šilumos. Kuno šiluma yra matuojama tam tikru prietaisu, vadinamu termometras (termo — šiluma, metras — mastas). Nors ir sakėme, kad žmogaus kuno temperatura yra pastovi, tačiau tas nėra visai teisinga. Yra gerai žinomas faktas, jog kuno šiluma yra apie pusė laipsnio žemesnė ryte ir augštesnė popiet ar vakare.

Tą patį galima pasakyti apie sunkų darbą, amžių ir valgį. Dirbant kuno šiluma truputį padidėja. Maži vaikai ir jauni žmonės turi daugiau karščio, negu seniai. Valgis, ypatingai geri pietųs, visuomet pakelia truputį kuno temperaturą. Vienok prie normalių aplinkybių tie įvairumai yra visai maži ir praktiškai visai nepatėmijami. Didesni kuno temperaturos nupuolimai ar pakilimai visuomet reiškia ligą.

Dabar klausimas, kas palaiko tą šilumą musų kune? Atsakymas yra visai trumpas: nuolatinis maisto degimas. Žmogaus kuną galima prilyginti prie mašinos, o valgį prie anglių. Kaip anglys pagimdo šilumą ir spėką garvežy, taip ir maistas nuolatos ir pamažėl degdamas suteikia musų kunui reikalingą temperaturą ir energiją. Šilumą ir spėką musų kunui suteikia riebalai ir karbohydrotai-krakmoliniai ir cukriniai valgiai, o dilstančias kuno dalis atbudavoja proteinas — mėsa, žuvis ir t p. Kaip garvežis reikalauja daugiau anglies šaltame ore, taip ir musų kunas reikalauja daugiau maisto žiemą, negu vasarą. Maisto degimas kone žymiai padidėja šaltame ore ir sumažėja šiltame. Kuno ypatybė, automatiška maisto degimo reguliacija, duoda galimybės palaikyti pastovią temperaturą.

Čia galima paminėti, jog garsus mokslininkas, Haller dar 1757 metais manė, kad kuno šiluma paeina nuo frikcijos-trynimosi kraujo kunelių, širdies ir kraujagyvulių. Ir tik 1774 metais Lavoisier tą klaidingą supratimą pataisė ir aiškiai prirodė, jog kuno šiluma paeina nuo maisto degimo (oxidation). Vienok manydamas, jog tas maisto degimas dedasi plaučiuose, Levoisier žymiai klydo. Šiandien yra gerai žinoma, kad kraujas tik valosi plaučiuose, t. y., išmeta angliarukštį gazą ir paima oksigeną. Paimtas oksigenas tampa išnešiotas po visą kuną ir degimo procesas atsibuna pačiose celėse viso kuno, o ne vien plaučiuose.

Musų kunas yra taip sutaisytas, kad šilumos pagaminimas visuomet yra lygus šilumos praradimui-eikvojmui ir priešingai — didesnis šilumos eikvojimas iššaukia didesnį gaminimą. Mes nuolatos šilumą eikvojame per įvairias kuno išmatas, šlapmedegą ir seiles. Iškvėpuojame šiltesnį orą ir vandens garus, negu įkvėpuojame. Be to prakaitas, rubai ir išleidimas šilumos nuo odos paviršio yra tarp svarbiausiųjų faktorių šilumo eikvojime.

Seniau buvo manoma, kad reguliavimui kuno šilumos randasi tam tikri nervų centrai musų smegenyse. Tačiau šiandien fiziologai tvirtina, kad panašių specialių centrų visai nėra. Tas funkcijas atlieka įvairus dirksniai. Taip yra gerai žinoma, kad žiemos laike mes kvėpuojame giliau ir tankiau, negu vasarą. Panašiu budu gauname daugiau oksigeno, kuris pagimdo spartesnį maisto degimą ir pagamina daugiau šilumos. Prie to, odos kraujagystlės susitraukia ir suvaro kraują į vidurius. Maisto degimas ir virškinimas šilumos kune. Didesnė ugnelė, didesnis degimas, daugiau šilumos. Gi kraujas, budamas toliau nuo odos paviršio, netaip greitai atvėsta.

Vasarą kaip tik apsireiškia priešingai. Maisto degimas ir virškinimas yra kur kas menkesnis. Oda visuomet pilna kraujo — paraudonavusi. Prakaituojame, jeigu darosi peršilta. Reiškia, kuno šiluma vasaros laike yra mažiau gaminama, o daugiau eikvojama. Tas palaiko lygų balansą — pastovią kuno šilumą.

Kitą sykį pakalbėsime daugiau apie kuno šilumos reikšmę, jos ypatybes ir rušis įvairiose ligose.

20-ties Metų Istoriniai Nuotikiai Pasikartoja

Šių dienų įvykiai Austrijoj mums primena 1914 metus. Lygiai 20 metų atgal, ką dauguma mųs geriausiai atsimenam, nužudymas Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinio kunigaikščio Frančiškaus Ferdinando ir jo žmonos uždegė pasaulinį karą, kuris iššudė 9,000,000 gyvasčių ir visą pasaulį privarė prie finansnio bankroto.

Šiandieniniai Austrijos įvykiai — nužudymas diktatoriaus Dollfusso — ir netoli tą pačią reikšmę turi Europos taikai, kaip kad buvo 1914 metais. Reiškia, Europos padangėje renkasi juodi karo debesys: mobilizuojamos kariuomenės, ginklai žvanginami ir garsiai kalbama apie antrą pasaulinę skerdynę-karą.

Bet reikia abejoti apie antrą pasaulinį karą, nors ir daug yra panašumo į 1914 metų padėtį. Šiomis dienomis turbut yra didžiausias pavojus Europos ir viso pasaulio taikai, tai įsigalėjimas ir siautimas kruvinųjų diktatorių. Dabartinių Austrijos įvykių priežasties tikriausiais kaltininkais yra Hitleris ir Mussolinis. Dėka Hitlerio ir Mussolinio intrigoms Austrijoj buvo surengtos kruvinos socialistų skerdynės ir dabar nužudymas to paties diktatoriaus Dollfuso, kuris socialistus žudė.

Kruviniems diktatoriams gana gerai sekasi, jų valdomose šalyse žudyti nekaltus ir beginklius žmones ir truškyti darbininkų judėjimą. Bet stoti į karą su kita ginkluota valstybe diktatoriai nesiskubina, ne del pasaulinės taikos, bet del savo nuosavo kailio likimo. Mussolinis grasina Hitleriui ir mobilizuoja kariuomenę buk tai ginti Austrijos nepriklausomybę. Tačiau Mussolinio smarkavimas, turbut, išsiaiškina tuo, kad jis jaučiasi turįs už savo pečių Franciją ir Angliją ir mažąją santarvę del „gynimo" Austrijos nepriklausomybės ir geriausiai nujausdamas, kad Hitlerio žvėriškų gaujų siautimas yra įkyrėjęs visam civilizuotam pasauliui.

Na, o Hitleris, vieton griebtis už ginklo ir skubintis savo šalininkams Austrijoj į pagelbą ir kad priskubinus Austrijos prijungimą prie savo Faterlando bando nusimazgoti savo kruvinas rankas del nužudymo diktatoriaus Dollfusso ir traukiasi atgal.

Tai kaip išrodo, tai del Dollfusso nužudymo turbut bus išvengtas bent dabartiniu laiku antras pasaulinis karas.

❖ ❖ ❖

Dabar kiek plačiau prisiminkime 20 metų atgal įvykius, del kurių buvo užkurtas pasaulinis karas. Dauguma mųs manom, kad priežastis pasaulinio karo, tai nužudymas Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinio. Paviršutiniai išrodo, kad tai taip.

Serbo patrioto studento liepos mėnesy, 1914 m., Sarajevo mieste paleisti pištalieto šuviai į Austrijos-Vengrjos sosto įpėdnį, tai buvo tik kibirkštis į parako statinę, kuri uždegė pasaulinį karą. O jei nebutų buvę serbo studento šuviai paleisti, tai kitas koks atstikimas butų pasaulinį karą užkuręs. Taip sakant, laikas pasauliniam karui jau buvo pribrendęs.

Tais laikais Europos valstybės, vadovaujamos kaizerio ir caro, buvo pasidalinusios į du prešingus vienas antram blokus ir susirišusios visokiomis slaptomis karinėmis sutartimis ir lenktyniavosi besiginkluodamos ir didindamos armiją. Mes manome, kad Austrija-Vengrija puolė Serbiją del užmušimo sosto įpėdinio. Bet William Philip Simms, Scripps — Howard laikraščių užsienio korespondentas, rašydamas „The Pittsburgh Press" apie dabartinius Austrijoj įvykius ir apie 20 metų sukaktuves nuo nužudymo Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinio, kaipo priežastį pasaulinio karo įrodo dokumentaliai, kad senoji Austrija-Vengrija, pritariant Vokietijos kaizeriui, dar pirm užmušimo sosto įpėdinio jau ruošėsi panaikinti Serbijos nepriklausomybę, kaipo centrą panslavizmo Balkanuose ir kad sudarius Balkanuose vokišką valstybių blaką, kuris susidėjo iš: Rumunijos, Bulgarijos, Graikijos ir Turkijos. Reiškia, vienokiu ar kitokiu budu senosios Austrijos-Vengrijos puolimas ant Serbijos but buvęs išprovokuotas, tik žinoma buvo laukiama tam tikro patogaus momento. O kunigaiščio Frančiškaus Ferdinando užmušimas, tai kaip tik ir buvo tas momentas, kad pradėjus tą baisiąją žmonijos skerdynę.

S. Bakanas.

Puikios Mintys

Gamta mus moko geriausiai kaip pažint savo draugus.

*

Senas vyras yra pasibiaurėjimas jaunai žmonai.

*

Laikraščiai yra liaudies mokytojai.

JAUNIMO KELIAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Jaunuolių Skyrius

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus
Ir dirvos nepleiski! Tuomet, kada jausi,
Kaip kuns ima stingti, dvasia jau susnudus,
Vėlu juk prie darbo: nė sėsi, nė piausi.

Kol dega krutinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant neitų ugnis ta ant nieko!

Dr. V. KUDIRKA.

P-LĖ TOFILĖ VELIČKIUTĖ
Baigus Dentisterijos Mokslą.
Skaitykit korespondenciją
iš Albany, N. Y.

JONAS BARTULIS
SLA. 365 Kuopos Narys.
Skaitykit korespondenciją
iš Jamaica Plain, Mass.

Ką Galima Veikti Susivienijime?

Vienas jaunas musų organizzacijos narys mums rašo: „Nesenai aš prisirašiau prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos. Prisirašiau tuo tikslu, kad ką nors veikti, bet musų kuopa neišgalvoja, kas butų galima veikti. Patarkite".

Kad pas mus yra tokių kuopų, kurios nieko neveikia — mes žinome. Ypač nekurios kuopos apsileido laike depresijos, nes nusiminę nariai delei bedarbės tiek nustojo vilties, kad ir bile kokį veikimą prisimiršo. Šiam jaunam nariui mes štai ką patariame.

Susivienijime yra kas veikti. Ypač veikime gali pasižymėti ir daug atlikti jauni, energingi nariai. Priklausanti prie SLA. jaunuoliai — nepaisant, ar jie butų suaugusių, ar jaunuolių kuopose — pavyzdžiui, gali savo tarpe paieškoti gabesnių jaunuolių — berniukų ir mergaičių — kurie ir kurios mėgsta ir gali dainuoti, groti ir vaidinti. Tas jaunuolių burelis, kuopos vardu, gali suorganizuotzi scenos burelį. To burelio pareiga, kiek aplinkybės leidžia, veikti tiktai scenoje: suruošti koncertus, vaidinimus ir šiaip kulturinius parengimus.

Nepaisant, ar kuopa randasi didelėje ar mažoje kolonijoje, tokiam veikimui yra didelė dirva: jaunimo veikimą senesnieji lietuviai labai mėgsta ir jų surengtus vakarus skaitlingai lanko. Jei toje kolonijoje veikimui dirva permaža — toks jaunuolių burelis su savo parengimais gali lankyti apylinkės lietuvių kolnijas.

Mes jau iš praktikos žinome, kad tokis veikimas patiktų ne vien suaugusiems lietuviams; juo gėrėtųsi ir lietuviai jaunuoliai, nes jiems smagu butų matyti, kaip jų jaunieji broliukai ir sesutės veikia gražius darbus. Tokiu budu butų nevien medžiaginė, bes net dvejopa moralė nauda: į musų organizaciją gražiai žiurėtų ir suaugusieji ir jaunieji lietuviai ir jos prestižas neapsakomai augtų. Ypač moraliai labai veiktų į jaunimą. Tuomet ir jaunų narių butų lengva į Susivienijimą gauti.

Yra ir daugiau veikimui budų. Šiuo tarpu, tačiau, musų jaunam nariui patariame papraktikuoti bent augščiau nurodytą, o apie kitus kuomet nors prie progos pakalbėsime.

Mes tikime, kad minimam musų jaunam darbuotojui musų organizacijoje patiks. Ypatingai jis daug smagumo turės, kai pradės vieną-kitą gražųjų darbelių dirbti.

Savieji Geriausi

Vos pabaigęs advokato profesiją, Jonas pamojo ranka ir pasakė: „Ką man tie lietuviai davė ar duos?! Aš ir be jų galiu gyventi". Ir pasileido musų jaunas profesionalas į „margą svietą" ne iš lietuvių gyvenimą daryti.

Pirmiausia jis dirbo tuloje advokatų agentijoje. Sekėsi netaip jau blogai: jis savo darbą atlieka ir gauna už jį „užmokėti." Ko daugiau ir reikia. Laikui bėgant, tačiau, Jonas pastebėjo, kad tie advokatai jį skriaudžia: jis tiek darbo atlieka, o mokestis gana maža, kuomet patys advokatai gerus pinigus uždirba. Jonas galvojo surasti kitokį išėjimą. Sugalvojo užsidėti savo biurą ir ten klijentams patarnauti. Užsidėjo jis savo biurą. Žinoma, tik ne tarp lietuvių, nes jis vis dar buvo tos nuomonės, kad lietuviai jam nieko nedavė ir negali duoti.

Jonas neblogai savo biurą įsirengė ir laukia klijentų. Laukia dieną, laukia savaitę ir mėnesį. Bet kas čia do stebuklas? Visu tuo laikotarpiu vos gavo vieną namų pardavimo paliudymą padaryti. O iš to juk negyventi.

„Šalta" Jonui pradėjo darytis. Ir praktikos jis, rodos, jau turi ir gerai savo profesinį patarnavimą atlieka, bet žmonės pas jį neima ir gana...

Pusėtinai „sušalęs", Jonas eina pas savo tėvą ir, nusižeminęs, klausia patarimo. Tėvas, nedvejodamas, paaiškina: „Kaip gi tu gali tikėtis paramos iš svetimųjų, kuomet jie remia **savuosius** profesionalus? Kas kita, vaikeli, butų, jei dirbtum tarpe **savųjų, lietuvių.** Juk pats žinai — musų miestely nėra nė vieno lietuvio advokato. Mes neturim kam mums patarnauti. Mes neturim kam mus užtarti. Ar nebut gerai, jei pradėtum dalyvuti tarpe savo žmonių? Aš manau, klaidos nepadarytum."

Tėvo nuomonę Jonas gerai apgalvojo. Už mėnesio laiko Jonas jau priklausė prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir kitų vietinių draugijų. Už mėnesio-kito jo biuras jau radosi lietuviais apgyventoje srity. Netrukus jis gavo ir bylų. Savieji jį parėmė. Jono profesinis patarnavimas buvo reikalingas lietuviams. Lietuviai, kaipo savieji žmonės, buvo reikalingi jam.

Šiandien Jonas žinomas kaipo geras advokatas netik tarp lietuvių, bet ir svetimtaučių, nes jis bylas veda teisingai, sąžiningai ir mažai kada pralaimi. Lietuviai juo gėrisi, nes turi stambų jų reikalų užtarėją. Jonas didžiuojasi savo žmonėmis, nes jie jam gražų gyvenimą sukurė. Todel Jonas dažnai pagalvoja ir pasako: „Geriausia pas savuosius!" F.

SLA. JAUNUOLIU DARBUOTĖ

JAMAICA PLAIN, MASS.

Išvažiavo Aviacijos Mokytis.

Nesenai iš musų miesto į Minneapolis išvažiavo SLA. 365 kuopos narys, Jonas Bertulis (John Bartol), kur jis mokysis aviacijos. Minimas musų kuopos narys aviacijos srity jau yra pusėtinai pasižymėjęs ir turi prie to didelio palinkimo. Jis yra smarkiai pasižymėjęs Naujosios Anglijos Jordan-Travel Junior Aviation lygoje 1932 m. Penki metai atgal musų jaunasis Bertulis pradėjo lavintis eroplanų modelių budavojimo dirvoje. Eroplanų modelių budavotojai jį ilgai minės už pasiekimą geriausio rekordo skraidyme New Yorko nacionaliame konkurse 1933 m., birželio mėnesy. Tuomet jis laimėjo net keletą dovanų. Pasimokinls vienus metus aviacijos mekanizmo Massachusetts Teknologijos institute, musų Jonas išlaikė egzaminus į Minneapolio aviacijos mokyklą, gaudamas 91.9 nuošimčius pažymėjimuose.

Išvažiuojant į mokyklą, draugelis jo gerų draugų ir pažįstamų palinkėjo jam kogeriausių pasekmių moksle. Taipgi kogeriausių pasekmių jam linki ir SLA. 365 kuopos nariai. Rep.

ALBANY, N. Y.

Lietuvaitė — Dantistė.

Pastaruoju laiku čia dentisterijos mokslą užbaigė jauna ir gera lietuvaitė, p-lė Tofilė Veličkiutė. Augštąją mokyklą (High School) ji pabaigė pirm įstojimo į The Guggenheim Dental School for Dental Hygienists, New Yorke. Dabar jaunoji profesionalė labai norėtų susipažinti su lietuviais dentistais. Jos antrašas yra sekamas: Miss Polly Welicka, 309 Clinton Ave., Albany, N. Y. Mokykloje ji atsižymėjo kaipo gera mokinė ir gali pristatyti geras rekomendacijas apie savo karakterio gerumą ir darbe sugabumą. Jos sesutė Ona Veličkaitė yra SLA. narė. Tofelė taipgi netrukus žada prie musų organizacijos prisirašyti. Koresp.

Mažamečių Kampelis

Tėve, paskaityk šias pasakėles savo vaikučiams.

KAIMO VAIKAI.

Vienas ukininkas turėjo tris vaikus. Visi jie mokėsi pradinėje mokykloje, į kurią toli reikėjo eiti. Atėjus vasaros atostogoms, vaikai išvažiavo į miestą pas savo tetą paviešėti. Jie pirmą kartą atsilankė į miestą. Atvykę, jie visa kuo stebėjosi. Pamatę didelius murus, užrietę galvas žiurėjo. Pamatę didelius vaikų burius, stengėsi su jais susidraugauti ir jiems pasakojo apie kaimo gyvenimą. Labiausia juos domino, tai plačios, gražiai išgrįstos gatvės, žmonių didelis judėjimas. Nepatiko jiems tik didelis trukšmas, kurio mieste buna tiek daug dieną ir net naktį.

Pagyvenę mėnesį laiko, jie visai priprato prie miesto gyvenimo ir kada reikėjo grįžšti namo, pas tėvus, jie labai nenorėjo.

Sugrįžo į kaimą, jie prisimnė apie visa tai, ką matė dideliame mieste ir su pasigėrėjimu pasakojo savo draugams, kurie taipgi niekad dideliame mieste nėra gyvenę. Jie visi tarėsi, kai užaugs važiuoti ir apsigyventi dideliame mieste.

UKININKAS IR OBELIS

Pas vieną ukininką augo darže obelis, kuri netik nenešė jokių vaisių, bet dar ant jos šakų turėjo sau gerą prieglaudą žvirbliai ir žiogai. Tai nepatiko ukinnkui. Jis pasirįžo obelį iškirsti ir tam tikslui pasigalando kirvį. Priėjus jam prie obelies su kirviu, atsiliepė į jį žiogai ir žvirbliai.

— Žmogau, nekirsk obelies, mes mes busime priversti kur kitur ieškoti sau prieglaudos, ir tuokart nebus kas tave belinksmina prie darbo darže...

Ukininkas to viso nepaisė: užsimojo ir pradėjo kirsti medžio kamieną. Vos tik kelis sykius sudavė į medį, kaip pamatė, kad medy yra drėvė, o joje — daug bičių ir dar daugiau medaus. Nudžiugęs savo radiniu, jis numetė šalin kirvį ir tarė:

— Mat, apsimoka ir seną medį laikyti...

PAPARČIO ŽIEDAS.

Dar iš mažens visiems mums teko
Girdėti padavimą,
Kad Švento Jono didžią naktį
Žydėt papartis ima.

Esą, trumpai papartis žydi,
Tik vieną akimirksnį,
Kad per tą laiką vos suspėji
Nužengti vieną žingsnį.

Pražydęs žiedas tuoj nukrinta,
Lyg kokia kibirkštėlė.
Ligšiol nei vienas žmogus jojo
Nei rado, nei pakėlė.

Bet rasti jį kiekvienas nori,
Nes žiedas tas užburtas.
Kas turi jį gal pasakyti,
Kur paslėptas koks turtas.

Jau daug drąsuolių Jono naktį
Surasti jį mėgino,
Bet piktos dvasios iš senovės
Ieškotojus klaidina.

Kai tik drąsuolis, pastebėjęs
Bežydintį papartį,
Jį griebdavo, staiga baidyklės
Į balą žmogų vertė.

Bet vis delto kožkam kadaise
Sučiupt lyg pasitaikė.
Tačiau kai jis atvėrė delną —
Gi vabalą jis laikė!...

Tai vis piktųjų dvasių darbas,
Kad tik paslėpus žiedą.
Per Jonines miške jos duksta,
Dejuoja, šaukia, klieda.

Lig pat vidurnakčio nerimsta,
Klajoja ir baugina.
Tiktai gaidžiams triskart pragydus,
Josios nusiramina.

Ir taip kasmet Joninių naktį
Slaptai papartis žydi.
O piktos dvasios žmogui žiedo
Neduoda, nes pavydi.

PRIEŽODŽIAI

Vargsta kaip žirnis prie kelio.

Žąsis — kur dar vartai! — o jau galvą prieš juos lenkia.

Pirštu dešros neiškepsi.

Pučiant žiemių vėjui — oras atšąla.

Puodas katilą vainoja — abu labu tokiu (o abudu juodu).

—o—

MĮSLĖ

Kas be vėjo užia?

—o—

JUOKAS

Mokytojas: — Tu, Vaitukaiti, kodel šį rytą taip vėlai į mokyklą ateini?

Mokinys: — Tėtis susibarė su mama, tai laukiau, kol barnis pasibaigs, kad žinočiau, kuris laimėjo...

Lietuviai Banginių Medžiotojai

Laiškas iš Ugnies Žemės. Rašo **Juozapas Trakas.**

Pietų Amerikos pačiuose pietuose yra salų grupė, kurias ispanai vadina Tiera del Fuego. Mes šias salas vadiname Ugnies Žeme. Jos nuo sausžemio yra atskirtos Magelano sąsiauriu. Ploto yra 71,500 kv. kilometrų, bet gyvena čia tik 3,000 gyventojų. Gyventojai patagoniečiai, susiskirstę į anų, jaliganų ir alacalufų šakas, kudloti plačiaburniai ir rudi, lyg ant ugnies pakepinti.

Klimatas šiose salose nelabai aštrus: išvedant vidurį, išeina 5 laipsniai šilumos. Auga čia spygliuočiai medžiai. Žemės nedirba niekas. Šimtais kilometrų tęsiasi pievos, kuriose ganosi tukstančiai avių.

Mes į šias salas užklydome likimo blaškomi. Musų dabar yra aštuoniolika. Prieš penkis metus mes arėme žemę kas Augštaičiuose, kas Žemaičiuose. Susigundę laimės paieškoti svetur, išplaukėme Argentinon. Aš iš karto dirbau vienoj mėsinėj, pasku pioviau kviečius, o galų gale buvau netekęs nė kokio darbo ir iš bado ko tik kojų nepatiesiau. Susitikęs dar šešetą panašaus likimo žmonių, nusidanginau į pačius pietus. Pasakojo, kad tenai gyventojų maža ir tokiems, kaip mes, galima lengviau išsiversti.

Nuvykę į Usennią, svarbiausį Ugnies žemės miestą, mes sutikome netikėtai porą tautiečių. Jie buvo nuvykę su vienu čiabuviu iš pakrantės parduoti avių kailių. Savas savą užjautė — mes gavome pradžiai darbo pas tą farmerį, pas kurį dirbo ir tuo du geradariu.

Darbas pas farmerį buvo nesunkus. Turėjome gyventi pievose ir saugoti avis, kad nenuklystų pertoli. Tačiau šis darbas mums tuoj įkyrėjo. Nepaprastai mus veikė vienuma, pasiilgimas žmonių. Ir kai tik pasitaikė proga, mes metėme avis, išdumėme į pajurį ir pasidarėme banginių medžiotojais.

Be abejonės, jųs apie banginius girdėjote daug pasakojimų, kuriuose šie jurų milžinai baisiais milžinais vaizduojami. Ištikrųjų, tai žuvys, turinčios plačius nasrus. Jos plaukia išsižiojusios, geria vandenį, kurį iššvirkščia pro skylę viršugalvy. Pasitaikiusi žuvis ar šiaip juros gyvunas, patekęs su srove į gerklę, užkliuva ir virsta banginio grobiu. Iš banginių, atrodo, naudos maža, bet banginiai labai riebūs. Jų riebalai buna perdirbami į visokias alyvas bei tepalus ir del to jie pietų jurose aštriai medžiojami.

Šį darbą mes dirbame jau trečius metus, ir jis mums daugiau patinka, negu bastymasis po sausžemį. Per metus mespadarome tris keliones į Pietų ašigalio sritis ir visuomet grįžtame grobiu apsikrovę. Grobis tenka ne mums — jį susidoroja tokia bendrovė, kuri mums moka algą ir, medžioklei pavykus, prideda šiokių tokių priedų.

Leidžiamės į kelionę mes ne vieni. Paprastai išplaukia 8-12 laivų. Mes plaukiame „Ferara". Musų kapitonas senas argentinietis, griežtas kaip kariškis, tačiau geras kaip prietelius. Mes plaukiame dieną visu garu į pietus, plaukiame kitą dieną, laivas paskui laivą. Kai iš pirmojo gauname žinią, kad banginiai jau pastebėti, tada skirstomės kas sau, kad vieni kitiems netrukdytume ir pradedame darbą.

Atrodo, kad banginį sučiupti vieni niekai. Tiktrumoje tačiau tai pavojingas darbas. Laiveliu priplaukti prie banginio, įsmeigti į jį kablį ir pasitraukti šalin reikia miklumo, jėgos ir sumanumo. Juk banginis dažnai pasitaiko, kaip vidutiniška daržinė, kuris besisukiodamas sukelia gerokas vilnis. Traukiant jį į laivą, laivas net dreba. Musų vindai tačiau galingesni už galingiausį banginį ir mes jį nudobiame visuomet, bešukaudami, kad pasisekė.

Jurose mes užtrukame bent porą savaičių. Ne kartą pakovojame ir su audra. Buna momentų, kad atsimename plačias Lietuvos lygumas, pažįstamus ir nerupestingą kudikystę. Kartais ir ašara per juros vėjų nugaivintus veidus nurieda, nes atrodo, kad iš sukilusio pragaro gyvi jau nebeišsisuksime.

Musų dienos slenka — nelinksmos dienos. Mes niekuomet nežinom, kas musų laukia kitą dieną. O uždarbis koksai! Mes valgome tai, ką pagamina laivo virėjas, o mėnesinio uždarbio užtenka tik keletui vakarų. Bet vienu mes didžiuojamės. Musų yra aštuoniolika, ir mes bastomės netoli Pietų ašigalio, kur gal nė vienas kitas lietuvis nėra užklydęs.

Koks Buvo Karas

Koks ištikro buvo Didysis Karas? Tai geriausiai žino to karo dalyvis. Iš daugelio milionų tų dalyvių vos tik mažas burelis aprašė 1914-1918 metų Pasaulinį Karą. Anglų kalba ta žmonijos rykštė geriausiai ir vaizdingai aprašyta amerikono W. T. Scanlon'o knygoje „Dieve, pasigailė musų!" (God, have mercy on us!). Lietuvių kalbon ją gražiai išvertė P. ir K. Jurgėlos. Lietuvių spauda augštai įvertino šią knygą ir gerą vertimą. Liet. kulturos gyvenimo žurnalas „Naujoji Romuva" rašė apie šią knygą:

„Autorius yra didžiulių kovų dalyvis. Jam pačiam kaipo burininkui teko vadovauti įvairiose atakose ir didžiausiose karo baisybėse. Šioje knygoje jis ir pasakoja tuos visus įspudžius, kuriuos jam teko patirti per 6 mėnesius baisiausiai siaučiančiame karo vulkane. Tai ne vien karo die noraštis ir karo žygių bei faktų registracija. Čia nemaža pagauta ir karo psichologijos.

„Dieve, pasigailėk musų!" — tai buvo maldos žodžiai, kurie kritiškiausiais momentais instinktyviai kildavo iš šimtų kareivių krutinių. Knygos pasakojimas prasideda tuo metu, kai 1918 m. vasarą frontuose jau buvo pasklidę gandų, kad karas baigtas. Daugelis laukte laukė karo pabaigos ir žadino viltį, kad gal vis delto sugrįžš sveikas iš to verdančio pragaro. Tokia viltis šildė ir amerikiečių kareivių širdis. Tačiau likimas jiems dar daug skaudžių smugių parengė. Mušiai atvaizduoti su visu savo reljefišku baisumu. Mušis po mušio, žygis po žygio, ataka po takos eina vaizdų vaizdais per visus knygos puslapius. Juos turime laikyti daugiau vaizdais, o ne pasakojimais, nes juos į vieną nenutrukstamą grandinę jungia ne fabula, o tik vieno ir to paties asmens pergyvenimai ir tų pergyvenimų psichologiniai motyvai. Nors vaizduojama karo pabaiga, tačiau karo baisybės dar nėra nei kiek mažesnės, kaip pirmesniais karo metais Gal but tos baisybės dar didesnės, nes. karo technika į pabaigą išaugo į dar didesnę naikinančią jėgą. Dujiniai sviediniai, automatški šautuvai, įvairiausi kulkosvaidžiai, tankai, galinga artilerija, aviacija ir kitos priemonės išėjo į frontą gyvybių žudyti. Visi žmogaus proto ir rankų valdomi šių žudymo pabuklų veiksmai labai gyvai pagauti šioje karo apysakoje. Žmogaus gyvybė šiame pragare priklauso aklam likimui ar Dievo Apveizdai. Kulkų, sviedinių ir skeveldrų lietuje ir nuodingų dujų debesyse išlikti sveikam yra tiesiog stebuklas. Nyksta buriai, kuopos, batalionai, divizijos. Tiesa, lieka jų vardai, bet žmonių tų pačių lieka tik keletas. Iš visos Napo kuopos, kiek jis atsimena, po 6 mėnesių teliko bene tik dešimts žmonių.

Visas veiksmas vyksta fronte. Per visus 6 mėnesius pasakotojas niekada nebuvo išėjęs už ribos, kur nepasiektų priešo sviediniai. Karo baisybių čia, gal but, parodyta daugiau, negu E. M. Remarque'o knygose. Tačiau Skenlono apysakai yra labai charakteringas optimizmas, angliškas šaltumas ir objektyvumas. Nors daug niurių ir šiaurių vaizdų knygoje sukaupta, tačiau čia nėra Remarque'o pesimizmo. Čia išlaikoma tam tikra dvasios lygsvara.

Knyga įdomi netik savo karo psichologijos, bet ir strategijos bei taktikos atžvilgiu. Tiesa, pasakotojas yra tik puskarininkis, kurs atskiruose karo veiksmuose ir detalėse nevisada gali pajėgti susekti platesnius strategijos dėsinius, tačiau karo lauko žygių ir taktikos pavyzdžių labai daug parodyta.

Kas mėgsta karo aprašymus, šia knyga galės pilnai pasitekinti".

Skaitytojau, ar jau skaitei šį jomų ir šiurpulingą karo aprašymą? Ar jau nors kiek nusimanai apie tai, kaip dabar (20-me amžiuje) kariaujama? Visa žmonija, visų tautų spauda nuolat tebekalba, teberašo apie naujo didžiojo karo pavojų. Pasiskaitęs šią ir panašias knygas, geriau nusimanysi, koks pavojus atskiroms tautoms ir visai žmonijai gręsia.

Tave Išgarbinti Psalmėmis

Sveika atsibaščius iš girių, viešnia!
Išlindus iš liunų, pražydusi gatvėj;
alsuojanti fabrikų dumais. Vėšlį
gelžbetoniniais tiltais, dundančiom
barikadoj.

Patikti tave su salve iš gaubicų
ateinančią su Praamžiaus procesija
išsirikiavo dalgiai, grėbliai tarpgubiuos.
Išsirikiavo klumpės ir vyžos rugienose.

Tarp arimų žalčiais vingiuojančių
per mylias;
tarp puzrų, bokštų ir baltųjų rumų
sustaugei vakar priešistoriniu viesulu
atsiminus save senovėje. Prisiminus
kuo buvus.

Užgesinti vakarykščiai rausvi žiburiai —
o tu ant altoriaus širdį už dyką parduodi
dalini girios valkatoms — pavargėliams,
suklaupusiai prieš tave miniai —
Lietuva! tave išgarbinti psalmėmis!...

Antanas Virbickas.

S. L. A. REIKALAI

S.L.A. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. PIRMO APSKRIČIO IŠVAŽIAVIMAS.

Šiuo pranešame SLA. pirmo apskričio ribose gyvuojančioms kuopoms, jų nariams, visoms šios apylinkės SLA. kuopoms ir abelnai visiems lietuviams, kad metinis SLA. pirmo apskričio išvažiavimas įvyks nedėlioje, šių metų rugpiučio mėnesio 26 dieną, Lake Side Parke, East Mahanoy Junction, Pa.

Išvažiavimo centras bus palei patį ežerėlį, pačioj gražiausioj vietoj. Čia yra gražus ežerėlis, yra gražių medžių, graži pieva, kur kvepia visoki žolynai, kur per medžių šakas pučia malonus vėjalis. Žodžiu, patogesnės ir gražesnės vietos visoje šioje apylinkėje nėra. Čionais ne tik kad gražu, bet labai patogu iš visur privažiuoti, nes netoli vieškelio, kuriuo bėgioja busai, taipgi visai arti Philadelphia & Reading geležkelio stotis. Be šitų patogumų reikia pažymėti, kad automobiliais čionai labai paranku privažiuoti, nes kaip sakyta, šita vieta yra prie pat vieškelio.

Šiame išvažiavime bus labai gražus ir turtingas programas. Bus muzikos, bus prakalbų, dainų ir kitokių pamarginimų. Už šitą visą nebus imama jokia įžanga. Programas prasidės lygiai 2-rą valandą popietų. Tačiau pats išvažiavimas prasidės nuo paties ryto, todel prašome nesivėluoti.

Visą dieną bus pardavinėjami skanus gėrimai ir užkandžiai. Didelis stiklas gardaus alaus tik 5 centai, o ką jau kalbėti apie vakarienę! Vakarienės bus galima pavalgyti iki sočiai skanaus ir sveiko maisto tik už 10 centų. Jei kas šitam abejojate, tai prašome dalyvauti ir tuomet patys persitikrinsite.

Žinodami, kad šiuo išvažiavimu bus galima publika užžavėti, todel drįstame kreiptis prie visų šioje apylinkėje gyvuojančių SLA. kuopų ir kartu abelnai prie visų lietuvių, kviečiant jumis visus, brangus broliai ir sesės, dalyvauti šiame S. L. A. pirmo apskričio išvažiavime, kuris įvyks augščiau pažymėtą dieną ir vietoj.

SLA. Pirmo Apskr. Valdyba ir Rengimo Komisija.
Florence Lukas,
Apskričio sekretorė.

SLA. 2-ro APSKRIČIO PIKNIKAS GERAI PAVYKO.

Rugpiučio 5 d., Voses Pavillion, Maynard, Mass. buvo antro apskričio metinis piknikas. Publikos, galima spręsti buvo virš 3,000, kuri suvažiavo specialiais busais ir automobiliais, kurių buvo apie 600.

Pikniko gaspadorius, p. K. Vidunas, su savo pagelbininkais: P. Baumila, K. Šimkoniu, B. Tumavičium ir K. Praičiu tvarką gerą turėjo.

Piknike dalyvavo SLA. Prezidentas adv. F. J. Bagočius, S. L. A. iždo globėjas p. S. Mockus ir daug inteligentijos.

Koresp.

SLA. KETVIRTO APSKRIČIO KUOPOMS, VALDYBOMS IR VISIEMS NARIAMS.

Gerbiamieji SLA. nariai! Jau praslinko daugiau, kai mėnesis laiko, kaip sekretorius išsiuntinėjo visoms kuopoms įnešimų, raportų blankas ir mandatus. Todel kviečiu visas kuopas padaryti gerų įnešimų SLA. 4-to apskričio ir visos organizacijos labui, kad patobulinus apskričio veikimą ir netikslumus. Kviečiu visas kuopas prisiųsti delegatus į SLA. 4-to apskričio suvažiavimą, kuris įvyks sekmadieny, rugsėjo 30 d. Delegatai esate kviečiami pributi 10:30 val. ryte, nes suvažiavimas prasidės lygiai 11 val. ryte. Todel butų labai malonu, jei visi delegatai atvyktų pirm laiko, kad pradėjus suvažiavimą jau visi butume vietoje. Suvažiavimas bus pradėtas laiku, be jokio atidėliojimo, kad vėliau nereiktų suvažiavimą tęsti iki 11 val. vakare. Suvažiavimas įvyks Bridgeporte, Lietuvių Jaunų Vyrų Draugijos svetainėje, 407 Lafayette St.

Dar kartą prašau įnešimus prisiųsti išanksto, kad butų galima sutvarkyti ir suvažiavime bereikalingai laiko negaišinti. Taipgi butų labai malonu, jei visos kuopos, kurios gyvuoja SLA. 4-to apskričio ribose, prisiųstų delegatus ir kad visi galėtume bendrai apie apskričio ir visos organizacijos reikalus apkalbėti. Šitas bus tai metinis apskričio suvažiavimas ir reiktų jame pasirodyti skaitlinga iš kuopų atstovybe. Bus labai svarbu išrinkti gerą valdybą sekantiems metams. Todel dar kartą kviečiu visas kuopas išrinkti delegatus ir prisiųsti į šį suvažiavimą.

Bronius Vedeikis,
SLA. 4-to apskr. pirm.

PROTOKOLAS

SLA. 3-čio Apskričio Pusmetinio Suvažiavimo, Įvykusio Gegužės 27 d., 1934 m., L. M. D. Svetainėj, 142 Orr St., Soho Pittsburgh, Pa.

1. Suvažiavimą atidarė apskričio pirm., J. Milleris, 2:30 val. popiet.

2. Pirmininkas paskyrė į mandatų komisiją: P. Dargį, J. Pabarčių ir J. A. Ruką.

3. J. Pabarčius raportuoja už mandatų komisiją, kad sekančių kuopų delegatai dalyvauja šiame suvažiavime:

40 kp., Soho Pittsburgh, Pa.: V. Kaličienė, B. Lapeika, J. Virbickas, F. Pikšris, A. Vainorius, A. Aleksiunas ir V. Leonavičia;

86 kp., N. S. Pittsburgh, Pa.: A. Dovydas, J. Pabarčius, J. A. Rukas, A. Janulevičius ir J. Šimkus;

90 kp., Bridgeville, Pa.: A. Bakanas, B. Bakanienė;

104 kp., S. S. Pittsburgh, Pa.: Jurgis Cukauskas;

128 kp., Carnegie, Pa.: E. K. Šiurmaitienė;

172 kp., Duquesne, Pa.: J. Ričkauskas;

192 kp., New Kensington, Pa.: A. Murauskas;

266 kp., Castle Shanon, Pa.: P. Laurinaitis;

323 kp., Glendale, Pa.: P. Liepas, M. Balčiunienė;

335 kp., Pittsburgh, Pa.: (jaunuolių): J. V. Virbickas;

336 kp., N. S. Pittsburgh, Pa. (jaunuolių): P. Miceika, K. Vilimaitis;

353 kp., Esplen Pittsburgh, Pa.: P. Dargis, A. Sutkus.

Dalyvauja nuo 12 kuopų 26 delegatai ir sekanti valdybos ir komisijų nariai su sprendžiamu balsu: pirmininkas J. Milleris, vice-pirm. J. A. Katkus, užrašų rašt. Ona Ivanauskaitė, turto rašt. Bronė Sabaliauskaitė, iždininkas K. Šimkunas, turto kontrolės nariai J. Kizis ir J. Kuizinas, parengimų komisijos nariai J. K. Mažukna, Juozas Šimkus ir P. Marmokas.

Viso su sprendžiamais balsais šiame suvažiavime dalyvauja 36 delegatai.

4. Suvažiavimo vedėjais išrinkta: pirmininkas J. Milleris, sekretore Ona Ivanauskaitė.

5. Įstoja 2 kuopos į 3-čią apskritį: 335 kp., Pittsburgh, (jaunuolių) ir 266 kp., Castle Shanon, Pa.

6. Skaitytas ir priimtas praeito suvažiavimo protokolas veinbalsiai.

7. Valdybos ir komisijų raportai. a) pirmininkas J. Milleris išduoda raportą žodžiu. Raportas priimtas. b) Vice-pirmininkas, J. A. Katkus, išduoda raportą žodžiu. Raportas priimtas. c) Užrašų raštininkė, O. Ivanauskaitė, išduoda raštišką raportą. Raportas priimtas. d) Turto raštininkės, B. Sabaliauskaitės, raštiškas raportas priimtas. e) Organizatoriaus, S. Bakano, raportas priimtas. f) Iždininko, K. Šimkuno, ir turto kontrolės komisijos narių bendras raportas priimtas. g) Varde parengimų komisijos, komisijos pirmininkas, J. K. Mažukna, pateikia platų raportą apie rengiamą apskričio naudai pikniką. Raportas priimtas.

8. Nepabaigtuose reikaluose — apskričio taisyklių (konstitucijos) komisijos narys, S. Bakanas, praneša, kad apskričio taisyklės jau galutinai sutvarkytos ir jei suvažiavimas norėtų, galima butų dar kartą šiame suvažiavime perskaityti. Nutarta neskaityti, tik paskelbti „Tėvynėj".

9. Įnešta ir nutarta, kad apskričio kuopų delegatų kelionės lėšas į SLA. Seimą, kuris įvyksta Detroit, Mich., butų apmokėtos iš apskričio iždo, kožnam delegatui po $10.00 ir kad delegatų važiavimą į Seimą pasirupintų sutvarkyti apskričio komitetas, kartu su parengimų komisija.

10. J. Gataveckui rezignavus iš parengimų komisijos, jo vieton išrinktas Antanas Janulevičius.

11. Delegatai išreiškia pageidavimą, kad ateity įvykstant apskričio suvažiavimams butų rengiama vakarienės ar kiti koki parengimai priėmimui ir pagerbimui suvažiavusių delegatų. Delegatai ir abelnai visi S. L. A. darbuotojai, dalyvaudami minimuose parengimuose, arčiau susipažintų ir palaikytų draugiškumo ryšius del labo organizacijos. Parengimais turėtų rupintis tos kuopos, kurių apylinkėje suvažiavimai įvyksta.

12. Sekantis apskričio suvažiavimas didžiuma balsų nutarta laikyti L. M. D. Svetainėj, 142 Orr St., Soho Pittsburgh, Pa. SLA. 40 kp. delegatai pareiškė, kad laike sekamo suvažiavimo bus rengiama vakarienė.

13. Suvažiavimą uždarė pirm. J. Milleris 5:30 val. popiet.

Suvažiavimo tvarkos vedėjai:
Pirm. **John P. Miller,**
Sekr. **O. Ivanauskaitė.**

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

ST. LOUIS, MO.

SLA. 214 Kp. Patenkinta Seimo Nutarimais.

SLA. 214 kuopa liepos 28 d. laikė mėnesinį susirinkimą. Buvo įnešta, paremta ir vienbalsiai nubalsuota, kad SLA. 214 kuopa yra pilnai užsiganėdijusi 38 Seimo nutarimais ir taip išmintingai atliktais darbais ir išrinkta valdyba. Nutarta pasiųsti į „Tėvynę" pasveikinimus musų naujai išrinktai valdybai, ypatingai musų prezidentui gerb. Fortunatui J. Bagočiui, linkėdami jam geriausių pasekmių visuose SLA. reikaluose ir tvirtos energijos. SLA. 214 kuopa nubalsavo remti dabartinę valdybą ir ją gerbti.

Taipgi SLA. 214 kuopa yra gilioj simpatijoj su buvusiu pirmininku gerb. S. Gegužiu ir siunčia jam augštą pagarbą, nes jis yra pilnai pagerbimo užsitarnavęs per 18 metų sunkaus ir sumanaus darbo del labo musų SLA.

Prie to, SLA. 214 kuopa pilnai sutinka su 38 Seimo konstitucijos pataisymais, kaip tai rinkimu vyriausybės visuotinu balsavimu, išmokėjimu pomirtinių mirusiems nuo alkoholizmo ir mokėjime ligos pašelpos patekusiems nariams į beprotnamius. SLA. 214 kuopa pilnai sutinka ir užgiria minėtus patvarkymus, nes musų kuopa kaip tik buvo to reikalavus savo rezoliucijoj patvarkyme konstitucijos.

SLA. 214 kuopa neturėjo delegatų pasiuntus į 38 Seimą, nes kuopos iždas neišsigalėjo su lėšomis, laikai yra labai prasti ir kuopa neranda progos iždą pakelti.

Šiuos nutarimus tvirtina kuopos vyriausybė su savo vardais:

Petras Zdažinskas, pirm.,
J. V. Klastaitis, vice-pirm.,
Agnes Thomas, fin. rašt.,
Kazys Domash, užr. rašt.,
Juozas Vaičekauskas, iždin.,
Antanas Šimkus, maršalka,
Vladas Domasevičius,
Organizatorius ir koresp.

Taipgi paskelbiame, kad buvęs užrašų raštininkas, Kulpinskas, rezignavo ir jo vietoj yra dabar legališkai išrinktas užrašų raštininku gerbiamas Kazys Domash.

Šiame susirinkime nauji nariai padavė aplikacijas: Antonina Veatch ir Kotrina Bereyso.

P. S. Žemiaus pasirašęs negaliu nepasakyti ačiu gerb. Pr. Bajorui už taip širdį pasiekiančius išreiškimus, aprašant 38 Seimo darbuotę „Tėvynės" numery 27.

Vladas Domasevičius.

WILKES BARRE, PA.

SLA. 35 Kp. Didelis ir Linksmas Piknikas.

SLA. 35 kuopa rengia didelį pikniką, kuris įvyks sekmadieny, rugpiučio 26 dieną, Windys Farmoj, seniaus vadinamoj vietoj Linevic'es Farm, prie St. Marys Road, tarpe Lee Park Ave. ir Ashley, Pa.

Todel gerbiamieji SLA. 35 kuopos nariai ir apylinkės lietuviai neužmirškite atsilankyti į šį musų kuopos linksmą pikniką, nes bus visokių legališkų gėrimų ir gardžių užkandžių. Bus labai geras orkestras. Visi sykiu linksmai laiką praleisime.

Kviečia visus atsilankyti
Komitetas.

WILSONVILLE, ILL.

Padėka.

Tariu širdingą ačiu SLA. 78 kuopos nariams, iš Taylor Springs, Ill., ir visiems, kurie dalyvavote mano brolio, Petro Pačėsos, laidotuvėse. Velionis numirė liepos 21 d. ir tapo palaidotas liepos 24 d. Dideliame nuliudime velionis Petras paliko savo seną motinėlę, sunelį, dukrelę ir brolį. Aš netekau savo mylimo brolio, o jųs SLA. 78 kuopos nariai, netekote didelio darbuotojo savo kuopoje.

Lai buna tau, mielas broli, lengva šios šalies šaltoji žemelė. Mes tave minėsime per ilgus laikus.

Karalius Pačėsa.

BINGHAMTON, N. Y.

SLA. 50 Kuopos Išvažiavimas.

— Tamošiau, ar girdėjai, kad SLA. 50 kuopa ruošia labai didelį ir įdomų išvažiavimą rugpiučio 12 dieną, **Newton Lake, Pa.?**

— Taip, aš mačiau apgarsinimus, bet tenai apie jokias įvairenybes nieko nesako.

— Klausyk, Tamošiau, aš ką tik dabar sužinojau, kad tas išvažiavimas SLA. 50 kuopos bus daug įvairesnis ir žingeidesnis už buvusius pirmesnius išvažiavimus, nes jame bus galima netik laikas gražiai praleisti tyram ore ant kranto ežero, tarp žaliuojančių medžių, bet bus galima pamatyti ir susipažinti su gražiausioms panelėms iš visų apylinkių, nes jų suvažiuos gana daug į kontestą, kuriame bus gražiuolė renkama. Jau yra užsiregistravę apie du šimtai kandidačių į gražiuoles. Ot broleli, bus ko pasižiurėti!

Ač Tikrai Busiu.

KEENE, N. H.

Iš SLA. 184 Kp. Darbuotės.

Didelis piknikas, kurį surengė SLA. 184 kuopa įvyko 22 d. liepos Gilsune, gražioje vietoje tarp miškų ir akmens kasyklų. Daug lietuvių gėrėjosi tuo, kad niekad dar nematė tokių vietų. Buvo labai malonu matyti piknikas šioje mažoje lietuvių kolonijoje. Kuopa labai gražiai gyvuoja, vis prirašo daugiau narių. Kurie atsilankė į parengimą, turėtų susiprasti ir eiti į kruvą, nes visiems išvien but labai malonu dirbti. Taipgi buvo malonu matyti daug narių iš kitų miestelių, kaip tai iš Green field, Garner ir kitų vietų. Visi linksminosi labai gražiai — šoko kurie tik norėjo ir linksmų gerų draugų kiniečių visi svečiai buvo labai pamylėti — visi buvo užganėdinti.

Mes linkime daug gero del šios kuopos ir jos parengimų, kad ir kitą syk galėtume smagiai laiką praleisti.

A. Dėdinas.

NEKROLOGAS

A. A. JURGĮ MAČĮ PALAIDOJUS.

Kodel mes labiausia įvertiname savo brangius draugus, kuomet jų netenkame? Atsakymas lengvas, nes tik tuomet pajuntame, kad jau atsiskyrę nuo mųs amžinai, jau neprakalbės maloniais žodžiais, nepaguos nusiminime.

A. a. Jurgis, atvykęs į šią šalį dar kudikiu budamas, prigyveno daug širdingų draugų, su kuriais visuomet buvo nuoširdus bičiulis, nepašykštėjo malonių žodžių nė širdingos šypsenos. Velionis liego daugelį metų, buvo silpnos sveikatos iš mažens, bet ir prie tokių aplinkybių visuomet turėjo užsiėmimą, neleido laiko veltui. Mokėjo graždarbius ir skonį artistišką turėjo. Pavyzdžiui, seno lietuvių stiliaus medžio drožinių, puikiai apdirbtų fotografijų ir šiaip dailių darbų. Mokinosi čion viešose mokyklose, bet pasiliko lietuviu ir tikru tautos sunumi.

Trisdešimts metų atgal, kuomet mažai dar buvo „mokytų" mušiskių, jisai SLA. 3-čioje kuopoje, Elizabeth, N. J., sekretoriavo ir vėliaus, kol buvo sveikesnis. Tapgi buvo plačių pažvalgų žmogus, labai daug skaitęs ir turėjo augštą abelną supratimą visame. Paliko keturias seseris: Barborą Šilingauskienę ir Marijoną Burinskienę, Elizabethe, Magdeleną Virbickienę ir Emiliją Bujauskienę Granby, Conn. Budamas nevedęs, gyveno pas seserį, kuri pati ir jos trys sunųs visuomet rupestingai jam patarnavo ligino. Ir Antanas Šilingas, seserų sunus, daug jam gelbėjo nepagydomoje ligoje. Garbė tai šeimai ir seserims už pakantą ir ištvermę!

A. a. J. Mačys numirė 17 d. liepos, buvo pašarvotas pas visiems žinomą graborių Budreckį, Linden, N. J. iki 20 dienos liepos, iš kur lydint dideliam buriui giminių ir draugų, kunas nuvežtas pas seserį Emiliją Bujauskienę į Grandy, Conn. ir sekamą dieną palaidotas Tariffville, Conn., kur ir jo tėveliai yra palaidoti airių kapuose.

Po skausmų ir vargų ilsėkis ramiai, malonus drauge, o mes ilgai minėsime tavo šviesią praeitį.

J. Mikolainienė.

SLA. NARIŲ TRIBUNA

PARTIJOS IŠNAUDOJA IR KENKSMINGOS SLA.

F. J. Bagočius, musų prezidentas, „Tėvynės" No. 29 liepos 20-tą, parašė straipsnį „Partijos Susivienijime". Jo išvada pateisina partijų akciją SLA. reikaluose. Jis net sako: „Norėti, kad visi tie, kurie prisirašo prie Susivienijimo paliktų savo partijas namie, kaip dažnai yra girdima iš nekurių tarpo, yra neišmintiga".

Todel, kad aš musų prezidento šį išsitarimą skaitau nelaimingu ir kenksmingu SLA., tai teikiu konstruktyvią kritiką.

Aš nemėginsiu prirodinėt kiek kartų jo paties išvados kertasi — nesutinka arba jo logikai trukumą. Mano tikslas ir pareiga darodyti, kad partijos neturi tinkamos vietos fraternalėj draugijoj; kad partijų akcija kenksminga SLA.; kad musų vadai klysta ir dabar priverstinai turi buti priešai visų išnaudotojų musų draugystės, kurie savo partijinį kromą mums parduoda ir jo naudai darbuojasi musų susirinkimuose ir seimuose.

Susivienijimas pirmų pirmiausiai yra fraternalė draugystė. Jos tikslas visų narių bendra pagelba suteikti pašelpą ligoj ir likusiems laike nario mirties. Todel, kad mes esam lietuviai, tai yra vietos lietuvybės arba tautos klausimuose, kurie patys savaime negimdo neapykantos, bet neturi buti jokio pasidalinimo į partijas. Užtenka pilnai buti lietuviu ir garbės verta ypata. Nėra reikalo buti ar nebuti buržujus, progresyvis, tikintis, ateistas, agnostikas, marksistas arba fašistas. Visi garbės verti lietuviai tinkami ir geri nariai iki nepradeda savo įsitikinimus briauti į SLA. reikalus, kurie gali nors kiek nesantaikos ir neapykantos sukelti musų narių tarpe. Aš pasitikiu dalinai darodyti iš tos pačios „Tėvynės", kur musų prezidento straipsnis randasi, kad neapykanta neišvengiama įsileidus į partijinius ir politinius klausimus.

Antanas Ilgaudas, 308-tos kuopos fin. rašt., toj pačioj „Tėvynėj" rašo: „Zeiglere turime dvi SLA. kuopas ir kai kurie tų kuopų nariai vienoj stuboj gyvena. Abejose kuopose vargiai suskaitytum apie 70 narių, o čia dar trečią kuopą norima tverti". Jis nepasako priežastį nesutikimo, bet visi be detalių žino, kad izmai ir politika juos skaldo, o ne išimtinai SLA. reikalai.

Musų „Tėvynės" redaktorius toj pačioj laidoj rašo editorialą „SLA. Imtynių Arenoje" ir sako: „Tačiau turime pastebėti, kad tomis imtytėmis visai bereikalingai kliudomi Susivienijimo reikalai tokia prasme, jog diskredituojama visuomenės akyse pati organizacija. Tokia idėjinių grupių taktika nėra naudinga Susivienijimui." Toliau sako: „Pasitikime, kad praėjus seiminiam įsikarščiavimui pranyks ir musų spaudoj tas karingas grupinis upas Susivienijimo reikalais".

Musų redaktorius S. Vitaitis teisingai ir suprantamai nurodo, kad partijos per savo spaudą SLA. tampo ir drasko ir kad mums tas kenksminga. Jis taipgi pageidauja, kad pranyktų tas karas.

Jonas Jarus iš Cleveland, Ohio, toj pačioj „Tėvynėj" taipgi apgailestaujančiai ir faktinai sako: „Bet kas šiandien darosi? Iš tų visų politikų jau ne viskas norisi ir į spaudą paduoti. Draugijų susirinkimai virto tikrais armydeliais. Visoki parengimai nepasekmingi. Vienas kitą pamatę žiuri skersomis lyg kad vienas kitam butų kuo prasikaltę".

Del kokios priežasties skaldėm kuopas Detroite, Chicagoj, Grand Rapids ir musų prez. mieste, Bostone? Del kokios priežasties musų gerb. prezidentas atstovaudamas SLA. teismuose bylinėjosi? Kodel Chicagos seime turėjo lietuvių kraujas lietis ir į kalėjimą savo brolius lietuvius grusti? Vienas atsakymas — partijos ir partijos ir daugiau niekas kaip tiktai partijos.

Juk ir musų gerb. prezidentas buvo karžygiu tame kare partijų kartu su manim prieš bolševikus. Baltimorėj ir Chicagoj tų laikų „progresyviai" bolševikai Susivienijimui ne blogesni už socialistus, kurie dabar sako: „Musiškiai" išrinko prezidentą SLA. Jeigu mes neveidmainiaujam, tai arba visos partijos ir visi nariai lygųs su jų įsitikinimais, arba visų partijiniai įsitikinimai neturi vietą, tai mes su bolševikais pasielgėm neteisingai. Jeigu neturi, tai musų prezidentas išvažiavo su SLA. iš fraternalės ir lietuvystės vėžių į mums žinomą politikos dumblyną.

Mums partijų ir grupių vadų užtenka ir savo partijoj tinkama jiems darbuotė. Jie partijoms reikalingi. Mums reikia vado, kuris galėtų buti didesnis už visas partijas Susivienijimo reikaluose; kuris turėtų drąsos sakyti: Susivienijime sutikime turi sugyventi fašistai ir socialistai, nes mes šioj draugystėj esam broliai lietuviai. Jeigu esi garbės vertas lietuvis, tai prašom prie lietuvių brolybės bendro darbo. Tavo įsitikinimus niekas nepalies, nes ir tau reikės partijinius klausimus palikti namie su mumis bendrą darbą veikiant.

Ir aš šioj vietoj musų gerb. prezidento paties žodžius iš papeikiamo straipsnio prieš jo išvadą panaudosiu, nes jis sako:

„Susivienijimo tiksle — išmokėjime pomirtinių, ligos pašelpų arba pomirtinių, ligos pašelpų arba šelpime našlių ir našlaičių, mes visi žinom, kad jokie partyviškumai neturi vietos: verkianti našlė, nuliudęs išblyškęs ligonis arba alkani kudikiai nepažįsta jokių sektų, jokių partijų."

Jeigu, kaip musų prezidentas sako, Susivienijime galima kaipo „miniatiurinėj respublikoj" — „abelno veikimo klausime — kontroversas išrišti — priimtinais budais", tai tegul tuojau išriša klausimą tuo tinkamu budu, kuris dar ir dabar musų kuopose neapykantą veisia. Tegul jis, arba tos miniatiuros kabinetas — taryba. — „išriša" arba nors nurodo musų organizacijai, kuri grupė marksistų — socialistai, bimbiniai ar sklokininkai, — rodo mums tiesiąjį kelią. Kurių pusėj reikėtų stoti, — fašistų ar sandariečių. Nes jeigu partijomis ateityje valdysim SLA., tai turime rinktis geriausią partiją. Ką mes darom slapta, darykim atvirai, kad visi nariai matytų. Mažu gavę „išrišimą", nuosprendį arba nors paaiškinimą iš musų tarpo neapykanta pranyks. Ar jau matosi dumblynas?

Aš tikiuosi sulaukti to laiko, kada blaivai protaujantis narys turės jausti nusižeminimą ir savo ir kitų garbės įžeidimą, kada jis įmaišys partijinius klausimus, iš kurių neapykanta veisis. Kada mes galėsim buti kuo norim be paniekos ir užteks buti lietuviu be jokių priedų SLA. reikaluose.

Tada galėsim ir rinksim savo vadus be politinių partijų pagelbos. Tada nesimatys „Tėvynėj" editorialų „SLA. Imtynių Arenoje" arba nusiskundimų, kad musų susirinkimai — „tai tikri ermydeliai".

Adv. Jos. P. Uvick.

PROTOKOLAS

SLA. 38-TO SEIMO ĮVYKUSIO BIRŽELIO 25—30 DD., 1934 M. HOTEL FORT SHELBY, DETROIT, MICH.

(Tąsa)

SĄRAŠAS VISŲ PINIGŲ, KURIE RANDASI SLA. IŽDININKO PRIEŽIUROJE

Su gruodžio mėnesio 31 d. 1933 m.

Einamos Sąskaitos:

Mellon National Bank, Pittsburgh, Pa.	$13,655.58	
Northern Trust Company, Chicago, Ill.	71,134.77	
Continental Illinois National Bank and Trust Company, Chicago, Ill.	3,848.15	
Drovers National Bank Chicago	4,999.35	
Universal State Bank, Chicago, Ill.	4,549.00	
Viso		$98,186.85

„Savings" Sąskaitos:

Union Nat'l Bank, Mahanoy City, Pa	$12,482.82	
Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.	4,542.23	
Viso		$17,025.05
Neiškolektuoti kuopų čekiai, už kuriuos buvo duotos kvitos		1,667.53
Gruodžio mėn. 1933 m. įplaukos, depozituotos sausio mėn. 1934	$9,607.68	
	5,867.48	
	185.93	
Viso		$15,661.09
Gruodžio mėn. 1933 m. Išmokėjimai, padaryti sausio mėn. 1934 m.	$6,580.04	
	5,914.19	
	228.61	
Viso		12,722.84
Skirtumas priklausantis gruodžio m. 1933 m kreditui		2,938.25
Gruodžio 31, 1933 m. užbaigus viso pinigų SLA. Iždininko priežiuroje		$119,817.68

(Visi panigai visuose bankuose randasi varde LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA)

II.

SLA. NEKILNOJAMA SAVASTIS:

Namas, kuriame randas SLA. Centro raštinė, 307 West 30th St., New York, New York.
Namas, 621-631 E. Main St., Waterbury, Conn. paimtas iš Petro M. Devenio už morgičius.
Namas, 98 Pleasant St., Thompsonville, Conn., paimtas iš Juozo Makavecko už morgičius.
Namas, 322 Holbrook Ave., Detroit, Mich, paimtas iš Dr. F. Matulaičio už morgičius.

III.

SLA. investavo į morgičius $427,425.00.

Morgičiai ant Namų Forklozuojami:

Vardas:	Antrašas:	Suma:
Joe Gumuliauskis,	10742 S. Michigan Ave, Chicago, Ill	$10,000.00
Thomas Hurwicz, (buv. Sigmund Mickiewicz)	6739-41 Chappel Ave., Chicago, Ill.	19,000.00
M. J. Kiras,	3405-07 S. Lowe Ave., Chicago, Ill.	23,000.00
S. Kiszonas,	128 S. Maine Ave., Barrington, New Jersey	15,000.00
Lithuanian Vienybė Publishing Co.,	193-7 Grand St., Brooklyn, N. Y.	$23,000.00
B. Martušauskis,	7036-38 S. Yale Ave., Chicago, Ill.	12,000.00
J. Mickewicz,	135 E. 110th St., Chicago, Ill.	7,000.00
V. Miszeika,	1748 West 86th St., Chicago,Ill.	5,000.00
F. Poszka,	3101 S. Morgan St., Chicago, Ill.	11,000.00
J. Rashinski,	6343 S. Mozart St., Chicago, Ill.	4,500.00
J. Sinkus,	1035-37 W. 69th St., Chicago, Ill.	18,000.00
Doody Elias and Zach (buvusis Joseph Stulpin)	818 W. 18th St. Chicago, Ill. (Šis namas forklozuotas 1934 m.)	8,500.00
John Yocis,	6423-25 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill.	14,000.00
Viso forklozuojamų morgičių		$170,000.00

IV.

SLA. investavo į bonsus $911,960.54. Visi bonsai randasi Mellon National Bank, Pittsburgh, Pa., "for safekeeping".

Defaultuoti Bonsai:

Vardas	"Face Value"	Mokėta
Allied Owners Corporation	$20,000.00	$19,279.50
Bruck-Weisner Building (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of Wm. C. Heinemann & Co. depositary).	23,000.00	23,000.00
Central West Public Service Co.	15,000.00	14,812.50
Chicago, Aurora & Elgin RR.	20,000.00	19,350.00
Chicago Lithuanian Auditorium Building	15,000.00	15,000.00
Chicago, North Shore & Milwaukee RR.	15,000.00	14,437.50
Chicago, North Shore & Milwaukee	5,000.00	4,862.50
Continental Mortgage Co. (Mellon Nat. Bank laiko Certificae of Deposit of Real Estate Trust Co. of Baltimore)	20,000.00	19,950.00
Federal Public Service Corp.	20,000.00	19,850.00
Kansas City Public Service Co.	20,000.00	18,950.00
La Salle Wacker Bldg. Corp. (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of Harris Trust & Savings Bank depositary)	10,000.00	9,375.00
Lincoln 42nd St. Corp. (9-14-33 per Mellon Nat. Bank šie bonsai išmainyti ant Lincoln Building Corporation Bonds)	20,000.00	19,900.00
The Long-Bell Lumber Co.	15,000.00	14,512.50
Michigan 26th Building (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of Wm. C. Heinemann & Co., depositary)	5,000.00	5,000.00
Mortgage Guarantee Co. of America	25,000.00	24,937.50
The Prudence Co. Inc.	15,000.00	14,962.50
Realty Foundation, Inc. (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of The New York Trust Co., depositary)	10,000.00	9,975.00
Savoy—Plaza Corp. (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of Chase National Bank of New York, depositary	15,000.00	14,962.50
State-Randolph Building, Corp.	25,000.00	24,312.50
Stevens Brothers Corp. (State-Washington Bldg.)	20,000.00	18,950.00
10 E. 40th St. Building (Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of Manufacturers Trust Co., depositary)	20,000.00	19,950.00
Theatre Realty Co., (Fox St. Louis Theatre Bldg.)	20,000.00	19,950.00
Wardman Real Estate Properties, Inc.	20,000.00	19,950.00
(Mellon Nat. Bank laiko Certificate of Deposit of First Union Trust & Savings Bank, depositary)		
Viso	$393,000.00	$386,229.50

Aš užėmiau SLA. Iždininko vietą su pradžia 1929 metų, ir tuo pačiu laiku prasidėjo Amerikoje ekonominis krizis, kuris ir dar tebesiaučia iki šiam laikui. Man teko, kaipo SLA. Iždininkui, pergyventi nepaprastai daug sunkumų ir įgyti patyrimo.

Aš norėčiau šitam SLA. Seimui suteikti keletą rekomendacijų, kurios paliestų SLA. investmentų tvarkymą. Aš turiu pasakyti, nors daug pagerinimų del tvarkymo musų turto padaryta, bet toli gražu dar neatsako dabartiniams musų reikalavimams iš priežasties, kad procedura per paini — gaišinanti daug laiko. Reikia visą šią procedurą pardavimo, pirkimo ir mainymo musų investmentų padaryti daug tobulesnę, lankstesnę, kad reikalui prisėjus nevilkinant galėtume padaryti pakeitimus musų investmentų ir tuomi Susivienijimui sutaupytume nemažą sumą pinigų.

Aš rekomenduočiau šitam Seimui, kad Seimas čia pat išrinktų komisiją iš keleto žmonių, į kurią įeitu SLA. Pildomosios Tarybos nariai, Finansų Komisijos nariai, kurie šiame Seime dalyvauja, ir dar keletas delegatų, kurie su tokiais reikalais yra apsipažinę, ir pateik tų šiam Seimui savo rekomendacijas, kurias Seimas apsvarstęs galėtų priimti del pagerinimo budo pirkimo, pardavimo ir keitimo musų investmentų.

Su didele pagarba,

K. P. Gugis,
SLA. Iždininkas.

17. SLA. Iždo Globėjų raportą SLA. 38-tam Seimui skaito J. Januškevičius, Jr. Perskaičius raportą, po kelių paklausimų raportas priimtas.

SLA. Iždo Globėjų Raportas

38-tam Seimui, Detroit, Mich.

Birželio 25—30 dd., 1934 m.

Gerbiami Seimo Dalyviai:

Eidami mums paskirtas pareigas, mes, SLA. Iždo Globėjai, šiame savo raporte SLA. 38 Seimui, pateikiame trumpoje sutraukoje, finansų reikalais raportą, kuris liečia SLA. Cetro Sekretoriaus ir Iždininko knygas.

Kadangi SLA. Sekretorius ir Iždininkas savo raportą išduoda smulkmeniškai, mes peržiurėję abiejų ofisų knygas, savo raportą darėm trumpoj formoj ir raportuojam tik abelnas įplaukų ir lėšų fondo sumas, kad išvengus pakartojimą SLA. Sekretoriaus ir Iždininko raporto.

Peržiurėję SLA. Centro knygas, suteikiame sekantį raportą:

Įplaukos ir išlaidos paskirstyta į keturius pamatinius fondus.

Daviniai už dvyliką mėnesių 1932 metų:

FONDAS	ĮPLAUKOS	IŠLAIDOS		
Apsaugos	$180,049.91	$91,756.82	+	$88,293.09
Pašelpos	90,254.07	109,397.75	—	19,143.68
Lėšų	38,033.83	51,347.64	—	13,313.81
Įvairių fondų	9,827.60	7,426.45	+	2,401.15
Labo	$318,165.41	$259,928.66		

P. S. + reiškia liko, — reiškia deficitas.

PASTABA. Nors pereitam SLA. 37-tam Seime, Pittsburgh, Pa., buvo raportuota įplaukos ir išlaidos už pirmą bertainį 1932 metų, bet kadangi lėšų fondas yra Organizacijos pulsas be kurio negalėtų gyvuoti, todel mes pakartojam pirmą bertainį 1932 metų, kad SLA. nariai pilnai matytų visų 1932 metų įplaukas ir išlaidas.

Del supažindinimo SLA. narius su musų Organizacijos išlaidoms, kurios mokasi iš lėšų fondo, mes suteikiame šio fondo smulkmeniškas, paskirstytas išlaidas.

SLA. Viršininkų ir Komisijų išlaidos 1932 metų, ir krasos ženklai:

Vardas:	Suma:
Prezidentui, S. Gegužiui	$1,826.66
Vice Prez., A. Mikalauskui	333.04
Iždininkui, K. P. Gugiui	2,409.59
Iždo Globėjams:	
M. A. Raginskui	616.47
J. Januškevičiui, Jr.	856.99
S. Mockui	76.90
Dr. E. G. Klimui	427.64
Dr. J. S. Staneslow	50.32
Apšvietos Komisijai per Dr. M. J. Viniką	83.76
Finansų Komisijai	312.58
Skundų ir Apeliacijų Komisijai	328.88
Kontrolės Komisijai	339.02
Įstatų Komisijai	1,562.74
Legaliui Patarėjui, J. Lopatto	471.33
Waterburio Specialei Komisijai	377.88
Labo	$10,073.80

Įvairus SLA. Išmokėjimai:

Skaitymo balsų Komisijai	$300.35
SLA. Seimo išlaidos	382.88
Aktuaro išlaidos	660.00
SLA. Organizatoriams	642.00
Mellon Bankui	619.64
Valstijom "Insurance Fees"	197.00
Nupirkta SLA. raštinei reikmenų	921.00
Viršininkų ir kuopų kaucijos	1,710.01
SLA. kuopų išlaidos	186.35
Labo	$5,619.23

SLA. Raštinės Išlaidos:

Algos	$10,240.20
Krasa, tel., tel.,	1,065.73
Spauda popieris ir skelb.	983.84
Renda	1,680.00
Smulkių išlaidų	796.39
Labo	$14,766.16

"Tėvynės" Organo Išlaidos:

Algos	$12,181.65
(Į šią sąskaitą įeina Sveikatos Kom. ir "Tėvynės" bendradarbių išlaidos).	
Popieris ir pajėga	8,494.36
Smulkių išlaidų	212.44
Labo	$20,888.45

Lėšų Fondo Išlaidos. Labo $51,347.64

1933 metų Raportas:

FONDAS:	ĮPLAUKOS:	IŠLAIDOS:		
Apsaugos	$162,036.81	$101,914.62	+	$60,122.13
Pašelpos	84,547.84	90,741.00	—	6,193.16
Lėšų	35,337.75	46,817.11	—	11,479.36
Įvairių Fondų	8,287.45	4,092.00	+	4,195.45
Labo	$290,209.85	$243,564.73		

Paskirstytos Lėšų Fondo išlaidos 1933 metų:

SLA. Viršininkų ir Komisijų Išlaidos:

Prezidentui, S. Gegužiui	$2,359.95
Vice Prez., A. Mikalauskui	273.40
Iždininkui, K. P. Gugiui	2,772.54
Dr. J. S. Staneslow	848.54
J. Januškevičiui, Jr.	419.75
S. Mockui	543.00
Legaliui patarėjui J. Lopatto	525.61
Finansų Komisijai	653.78
Įstatų Komisijai	378.22
Kontrolės Kom. per M. A. Raginską	132.36
Labo	$8,907.15

Įvairus SLA. Išmokėjimai:

SLA. Organizatoriams	$817.75
Valstijoms "Insurance Fees"	177.40
Aktuaro išlaidos	796.00
Mellon Bankui	666.22
SLA. Kuopų išlaidos	1,715.88
SLA. Viršininkų ir kuopų kaucijos	1,712.57
Ekskursijos išlaidos	414.48
SLA. Raštinei pripirkta reikmenų	471.55
Labo	$6,771.85

SLA. Raštinės Išlaidos:

Algos	$9,877.12
Spauda, popieris ir skelb.	683.91
Renda	1,680.00
Krasa, tel., tel.,	1,007.48
Smulkių išlaidų	1,103.69
Labo	$14,352.20

"Tėvynės" Organo Išlaidos:

Algos	$9,733.15
Popieris ir pajėga	7,036.26
Smulkių išlaidų	16.50
Labo	$16,785.91

Lėšų Fondo Išlaidos Labo $46,817.11

SLA. IŽDININKO KNYGŲ REVIZIJOS RAPORTAS.

Nuo 1 d. balandžio 1932 metų iki gruodžio 31 d. 1932 m.

Pajamos:

SLA nariai sumokėjo	$181,641.28
Nuošimčių gauta už Paskolas	15,678.50
Nuošimčių gauta už Bonsus	22,630.80
Nuošimčių gauta iš Savings ir einamų sąsk.	990.56
Numokėtos paskolos ir Bonsų	2,250.00
Administracijos pajamos	2,477.01
Rendų	1,821.43
Įvairių	1,513.45
Viso	$229.003.03

Išmokėta už 9 mėnesius 1932 metų:

SLA. Reikaluose	$194,372.81
Invesmentų paskolos ir Bondsai	65,879.73
Administracijos išlaidos	2,057.23
Viso	$262,309.77

Pajamos už 1933 metus:

SLA. nariai sumokėjo	$243,344.52
Numokėtos paskolos ir bondsai	3,025.00
Nuošimčių gauta už bondsus	30,218.50
Nuošimčių gauta už paskolas	10,931.90
Nuošimčių gauta iš Savings Bank	739.15
Administracijos pajamos	2,621.17
Rendų	2,059.11
Įvairių pajamų	1,514.07
Viso	$294,453.42

Išmokėta 1933 metais:

SLA. Reikaluose	$257,226.46
Invesmentų paskola	4,000.00
Administracijos išlaidos	3,214.93
Viso	$264,441.39
Pajamų buvo per 21 mėnesį	$523,456.45
Išlaidų buvo per 21 mėnesį	526,751.16
Deficitas	$3,294.71

Pereitam SLA. 37-tam Seime, sulig išduotų raportų SLA. Centro Sekretoriaus, Iždininko ir Iždo Globėjų, "Cash Balance" skyrėsi ir koks buvo tikrasis "Cash Balance" nežinoma.

SLA. Centro Sekretor. raporte "cash" buvo	$163,029.39
" Iždininko " "	104,159.47
" Iždo Globėjų " "	114,426.67

Visų raportai buvo prirengti iki 1 d. balandžio 1932 m. ir tapo SLA. 37-tam Seime priimti. Iki šiol nebuvo praktikuojama sekti "Cash balance", bet budavo išduotas raportas toks, koks radosi tą dieną, kaip knygos buvo uždarytos. SLA. Centro ir Iždininko "Cash balance" skyrėsi per eilę metų.

Mes peržiurėję Iždininko vedamą Bankų sąskaitą, "Statements" ir Bankų depozitavimo knygeles, suradom, kad pas Iždininką "cash" buvo su 31 d. gruodžio, 1933 m., sumoje $119,714.06.

"Cash Balance" susidaro iš sekančių:

Union National Bank, Mahanoy City, Pa.	$12,482.82
Shenandoah Trust Co. (uždaryta)	4,542.23
Universal State Bank (uždaryta)	4,549.00
Del įvairių priežasčių gražinti kuopų čekiai ir dar nepadengti gerais čekiais	1,563.91
Pinigai einamose sąskaitose	96,576.10
Viso	$119,714.06

Kadangi SLA. Iždininkas ir Finansų Komisija smulkmeniškai raportuos apie paskolas ir bondsus, mes peržiurėję pirktus bondsus ir paskolas nariams ant nuosavybių, raportuojam sekančiai:

Namai geram stovyje, kurie moka nuošimčius, yra 28 sumoje	$206,925.00
Namai kurie užsivilkę su nuošimčių mokėjimu, yra 8, sumoje	50,500.00
Namai forkluozuojami, yra 13, sumoje	170,000.00
Paskolų duotų SLA. nariams ant nuosavybių Viso	$427,425.00
Bondsai, kurie moka nuošimčius, yra 34, sumoje	$525,731.04
Bondsai, kurie yra "In Default" ir kurie sustojo mokėti nuošimčius, yra 23, sumoje	$386,229.50
Abelna bondsų suma — viso	$911,960.54

Abelnas SLA. Turtas sulig Centro Knygų, sausio 1 d. 1934 m.:

SLA. Namas	$50,000.00
Real Estate	57,390.78
Paskolos ant nuosavybių	427,425.00
Įvairus Bondsai	911,960.54
Inventorius	9,275.74
Pinigai taupomose sąskaitose	17,025.05
Pinigai einamose sąskaitose	99,413.66
Pinigai Administracijos sąskaitoje	1,500.00
Paskola Moksleiviams	6,650.00
Paskola bedarbiams SLA. nariams	11,741.32
Viso	$1,592,382.09

PASTABA: Šiame raporte pastebėsite skirtumą. pagal SLA. Centro knygas, Cash yra $116,438.71
Pagal SLA. Iždininko knygas cash yra $119,714.06

Skirtumas $3,275.35

Šitas reikalas buvo raportuotas Pildomosios Tarybos suvažiavimui gruodžio mėn. 1933 m. Pildomoji Taryba šį reikalą ištirti yra pavedus p. J. Varkalai.

SLA. Iždininko knygose, pajamos ir išlaidos skiriasi nuo Centro knygų, nors pajamos ir išlaidos yra tokios pačios abiejose knygose. Skirtumas susidaro tame, kad Centro knygose išskirsto taip, kad tos sumos pinigų pereina į abelną turtą, kaip tai: invesmentai, moksleivių paskolos, bedarbių paskolos ir sugrąžintos mokestys.

Peržiurėjus abiejų ofisų knygas ir padarius palyginimus, viskas sutinka, išskyrus Cash balansą, kurio skirtumas yra nuo senai.

PASTABA: Darant reviziją pas SLA. Iždininką, peržiurėdami užmokėtas sąskaitas (bilas), apart sugaišto laiko, kelionės ir viešbučio išlaidų, radom išmokėta įvairių komisijų nariams ir už tokias išlaidas, kaip tai: "Miscellaneous expenses" (nepažymėta už ką) sumoje po $10.00 ir $12.00, "Tips" po $15.00. "Miscellaneous and Incidental expenses" po $10.00, "Daily expenses at $2.00 per day" po $10.00. Šitokios bilos neturėjo but perleistos, ir ateity tokios bilos neturėtų buti mokamos.

SUTEIKTOS MOKSLEIVIAMS PASKOLOS.

Visi musų moksleiviai, kurie gavo paskolas iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kaip kurie jau daug metų atgal, yra pasižadėję sugrąžinti paskolą baigus mokslą.

Šiandie yra daug tokių moksleivių, kurie yra baigę mokslą ir dabar praktikuoja savo profesiją, bet dar nėra sugrąžinę savo gautas paskolas. Laikas butų pasirupinti sugrąžinti minėtas paskolas ir tuomi duoti progos kitiems gauti paskolas.

Paskolos yra suteiktos sekantiems moksleiviams:

Narys	Metai	Suma
Pijus J. Žuris	1917	$200.00
Edvardas Žukauskas	1918	500.00
John Sarpalius	1920	100.00
T. Dundulis	1923	300.00
John A. Jamack	1926	300.00
James J. Yarick	1926	300.00
Zabelė Baldauskiutė	1928	300.00
R. A. Lesajus	1928	300.00
F. Kupstas	1927	300.00
V. Paltanavičiutė	1929	200.00
J. Povilaitis	1929	200.00
A. Salaveičikiutė	1929	300.00
P. B. Jurgelionis	1929	200.00
Mindaugis Mikolainis	1929	300.00
A. Karsokas	1930	200.00
Bernard Stanislow	1930	200.00
Alexander Diksa	1931	100.00
G. J. Butkauskas	1931	200.00
Vytautas Virbickas	1931	200.00
A. P. Urbaitis	1931	200.00
Juozas Jakacionis	1931	200.00
Vincent Yudeikis	1931	300.00
V. Jasaitis	1932	100.00
Kazimieras Brachulis	1932	100.00
A. C. Apponaitis	1933	200.00
D. J. Smilgis	1933	200.00
Valerija Čepukaitė	1933	150.00
W. J. Brachulis	1933	100.00
Andrew G. Adman	1933	200.00
Juozas Kavaliauskas	1933	200.00
Kartu		$6,650.00

Pasiulijimai SLA. 38-tam Seimui.

Mes, SLA. Iždo Globėjai, eidami savo pareigas, radom arba matom reikalą pasiulyti SLA. 38-tam Seimui žemiau suminėtas pastabas, tikslu del gerovės organizacijos pagerinimo, kad sutaupius pinigų ir išvengus deficitą Lėšų Fonde. Šiuomi prašom SLA. 38-to Seimo priimti musų sekančius pasiulijimus:

1. Kad darant revizijas SLA. Centro ir Iždininko knygų, Iždo Globėjai, Kontrolės Komisija arba bent kiti koki revizoriai, turi palikti knygose pažymėjimą tos dienos "cash balance" — tą sumą, kuri rasta ir raportuojama.

2. Kadangi Pašelpos Fondas duoda deficitą ir ligonių visuomet randasi, musų nuomonė yra, kad narių mokestis į šį fondą yra per maža, ypatingai pirmam laipsny — $6.00, ir todel nepadengia šį fondą. Į tai atsižvelgiant, siulom kad mokestis į šį fondą butų 35 centai vietoj 30 centų. Tas pagelbėtų išeiti iš deficito.

3. Jeigu SLA. Konstitucija nebutų priimta ir šiame 38-tam Seime, kaip ir praeity, prašom Seimo priimti nors kelis svarbesnius paragrafus, kurie butinai yra reikalingi del gerovės ir tvarkingesnio organizacijos vedimo.

Prašom priimti sekančius pasiulijimus:

a) Priimti Konstitucijos paragrafą liečiant, SLA. Pildomosios Tarybos rinkimus;

b) Pakeisti invesmentų tvarką, kad nariai galėtų greičiau gauti paskolą be didelių ir ilgų ceremonijų. Prie dabartinės senos tvarkos, paskolų išdavimas užima gana ilgą laiką, todel nariai susilaiko nuo prašymo paskolų ir delei to, didelės sumos pinigų guli bankuose be nuošimčių, kas neša Susivienijimui nuostolius.

c) Užgirti Pild. Tarybos interpretaciją Konstitucijos reikale persikėlimo narių iš augštesnio apsaugos laipsnio į mažesnį laipsnį ir kad tokiam persikėlime narys mokėtų duokles sulig dienos įsirašymo į Susivienijimą.

d) Praplėsti naujiems SLA. nariams teises užrašant savo pomirtinę.

J. Januškevičius, Jr.
S. Mockus,
SLA. Iždo Globėjai.

18. Skaito savo raportą SLA. 38-tam Seimui SLA. Daktaras Kvotėjas Dr. J. S. Staneslow. Raportas priimtas be jokių pastabų.

SLA. Daktaro Kvotėjo Raportas

SLA. 38-TAM SEIMUI

Užimdamas vietą kaipo SLA. Pildomosios Tarybos narys, aš laikiau ir laikau už svarbią užduotį viską spręsti iš organizacijos gerovės taškaregio. Nors Susivienijimui tveriantis buvo įvairųs tikslai, bet dabar visų svarbiausias jo gyvavimo tikslas, tai išmokėjimas pomirtinės apdraudos ir pašelpos ligoje. Tam tikslui nariai moka mokesčius ir del tų pinigų kontrolės esti atsakominga visa Pildomoji Taryba. Tokiu budu pasirodo, kad Daktaro Kvotėjo užduotis yra viena iš svarbiausių, nes arčiausiai rišasi su organizacijos gyvavimo tikslu.

Užėmęs tarnystę Pildomoje Taryboje, aš tuojaus perstačiau kaikurias mano numatytas reformas: įvesti Daktaro Kvotėjo kontrolę ant pašelpos ir pomirtinių išmokėjimo, kaip tai daro visos apdraudos kompanijos ir Susivienijimas Lietuvių Romos Katalikų Amerikoje ir pakeisti formatą pirmųjų ir trečiųjų blankų. Kiti Pildomosios Tarybos nariai su mano sumanymu sutiko ir permainos buvo įvestos. Pakeitimas pirmųjų ir trečiųjų blankų buvo daromas, kad palengvinti reportavimą ligos ir iš mediko-legalių atžvilgių gauti pilnesnes informacijas.

Nuo lapkričio 23 d., 1932 m., visos pašelpos ir pomirtinės blankos perėjo per mano rankas. Jei buvo neaišku ligos priežastis, arba atrodė, kad narys per ilgai serga, mano investigacija sekė. Kaip visi žinome, per keletą metų pašelpos fondo įeigos buvo mažesnės, negu išlaidos ir ne del to, kad permažai įmokama, bet del to, kai kai kurie nariai nesąžiningai pratęsia menką ligą. Turėtų visi atminti, ypač organizatoriai ir kuopų valdybos nariai, kad kuomet tokie nesąžiningi nariai išsems SLA. turtą, nebus nei SLA. Ant organizatorių puola atsakomybė perstatyti tik sveikus narius; o ant ligonių lankytojų puola užduotis teisingą raportą duoti apie sergančius.

Nors dar trumpas laikas kaip įvykdinau šitą dalyką, bet išdavos jau yra. 1932 metais, pirm kontrolės, sirgo 2,096 nariai, kuriems buvo išmokėta $109,397.00 arba apie $52.00 vienam; o 1933 metais, nauja tvarka, sirgo 1,976 ligoniai, kuriems sumokėta $90,741.00 arba $45.00 nuo galvos. Reiškia investigacija sumažino skaičių tų, kurie perilgai užtraukia sirgimą imdami pašelpą.

POMIRTINĖS: Laikiau kroniką mirties priežasčių ir čia paduodu statistiką. Nuo 1 d. sausio, 1933 m. iki 31 d. gruodžio, 1933 m., mirė 220 narių.

Širdies liga	58
Apopleksija	19
Plaučių uždegimu	22
Plaučių džiova	17
Nuo kitų plaučių ligų (Abscesses, edema, remorrhage, silicosis, bronchitis, ir tt.	9
Asthma (dusuliu)	3
Arterio - sclerosis	2
Cancer (vežio liga)	18
Inkstų liga ir Uremia	9
Diabetes (cukrinė liga)	3
Saužudystė (suicide)	4
Nuo įšovimo	4
Accidents	12
Polycythemia vera	1
Peritonitis	2
Leukemia	1
Agramulocytopenia	1
Appendicitis	1
Alkoholizmu	1
Smegenų abscess	1
Smegenų tumor	1
Sudegimai	2
Cirrhosis of liver	3
Paresis	2
Heat stroke	3
Septicemia	3
Neištirtų priežasčių	20
Iš viso	220

Nuo 1 d. sausio, 1934, iki 31 d. kovo, 1934 m. buvo 58 pomirtinės išmokamos:

Širdies liga	16
Apopleksija	7
Vėžio liga	8
Accidents	8
Plaučių uždegimu	3
Plaučių džiova	4
Inkstų liga	4
Cukrine liga	2
Saužudyste	1
Apdegimu	1
Septicemia	1
Dusuliu	1
Neištirtų priežasčių	2
Iš viso	58

Iš to viso galime padaryti šitokias išvadas; kad per 1933 metus svarbiausia mirties priežastimi buvo širdies ligos, nuo kurių mirė 58 nariai, arba 26.3%. Iš šio dalyko matome kaip svarbu yra tinkamas egzaminavimas širdies ir kraujo spaudimo (blood pressure) narį priimant į Susivienijimą. Organizatoriai nebukite patenkinti tuo gydytoju, kuris egzaminuoja aplikantą tik vienu žvilgsniu ir truputį paklausinėjęs išpildo blanką. Daktaras Kvotėjas turi galutinai spręsti aplikanto tinkamumą iš egzaminuojančio daktaro pareiškimų ant blankos.

Iš statistikos matome, kad labai mažai mirė nuo alkoholizmo. Musų konstitucijoje yra skyrius sulig kurio alkoholikas negali gauti pomirtinės. Čia atrodo neteisingas patvarkymas. Alkoholikas taip pat nebeatgis, kaip ir kita liga miręs, o jei mokama ir už saužudystę, tai narys alkoholiu taipgi palengva nusinuodija. Tai be abejonės šitas įstatymas turėtų buti pakeistas, nes susiduriam su daugeliu nemalonumų ir iškasčių, kuomet patraukia Susivienijimą į teismą už nemokėjimą pomirtinės tokio nario pašelpgaviams.

PAŠALPOS SKYRIUS. Labai svarbu organizacijai turėti sąrašą kokiom ligom serga nariai. Iš to matome kokios ligos labiausiai pavojingos, kokios ilgiausiai tęsiasi, ir kokiuose užsiėmimuose daugiausiai serga.

Liga	Skaičius ligonių	Viso sirgo dienų	Abelnas ligos ilgis
1. Influenza	160	10,095	63 dienų
2. Kaulų laužymais	149	10,791	73 "
3. Rheumatizmu	123	7,310	60 "
4. Išnarinimai (sprains)	58	2,351	40 "
5. Grippe	67	1,839	27 "
6. Bronchitis	61	3,182	52 "
7. Širdies liga	49	2,953	60 "
8. Palagai	44	308	7 "
9. Tulžies liga	42	2,348	55 "
10. Operacijos	46	3,420	70 "
11. Įvairųs skauduliai	54	2,634	50 "
12. Apdegimais	31	1,057	34 "
13. Neuritis	35	1,956	56 "
14. Appendicitis	30	1,922	64 "
15. Patrukimas (hernia)	30	2,670	89 "
16 Plaučių uždegimu	28	1,494	53 "
17. Sciatica	28	1,758	63 "
18. Nephritis (inkstų liga)	24	2,227	92 "
19. Plaurisy	20	1,046	52 "
20. Gerklės skaudėjimais	21	753	36 "
21. Odos ligos	20	992	49 "
22. Varicose ulcers	19	731	38 "
23. Akių ligomis	14	1,002	71 "
24. Ausų ligomis	13	789	60 "
25. Ulcer of Stomach	14	1,111	79 "
26. Vėžio liga (cancer)	14	1,503	107 "
27. Dusuliu (asthma)	14	805	57 "
28. Gastritis	10	559	56 "
29. Tonsilledtomy	7	173	24 "
30. Užsinuodijimais	7	376	53 "
31. Tuberculosis	6	638	106 "
32. Colitis	6	521	87 "
33. Proto ligomis	4	216	54 "
34. Nervų ligomis	4	274	68 "
35. Sinusitis	7	372	53 "
36 Enteritis	3	133	44 "
37. Anthracosis	4	461	115 "
38. Cerebral Hemorrhage	2	217	108 "
39. Įvairiais užsigavimais	229	8,861	38 "
40. Įvairiomis ligomis	171	10,095	59 "

Iš sąrašo matyt, kad susižeidimai ir šalčio rušies ligos (grippe) influenza, ir plaučių uždegimai) svarbiausios priežastys pašelpos reikalavimo. Betgi čia turiu patėmyti, kad nemažas skaičius ligonių pratęsia pašelpą daug ilgiau, negu reikalinga. Išskiriant epidemiją 1918 metais, dabar žmonės neserga influenza ilgiau kaip 10 dienų arba dvi savaiti, o iš statistikos matome, kad abelnas ilgumas ligos buvo net 63 dienos. Taigi, net juokinga prašyti pašelpos po tonsilių išėmimo per 24 arba daugiau dienų. Tiktai labai išimtinose aplinkybėse sergama ilgiau kaip 10 dienų. Aišku, kad čia turime kreiptis į pačius narius, kad jie sąžiningai elgtusi ir nesistengtų kuodaugiausiai sau pašelpos išimti. Be abejonės čia irgi veikia musų įstatymai, kurie neduoda pašelpos už pirmą savaitę — žmogus pasirgęs smarkiai vieną savaitę, jaučiasi, kad jam turėtų buti už kitą užmokama ir todel pasilsi ilgiau. O bedarbės laikuose, tai tas labai dažnai atsitinka; taipgi moterys dažnai kenčia ir guli lovoje bile tiktai gautų mokėti už savaitę, arba dvi ilgiau.

NAUJI NARIAI. Nuo liepos 1 d., 1932 m., iki gruodžio 31 d., 1932 m., gauta 132 aplikacijos. Iš jų trys buvo atmestos del perdidelio svorio.

Nuo sausio 1 d., 1933 m., iki 31 d. gruodžio, 1933 m., gauta 595 naujos aplikacijos. Iš tų 13 (arba 2.18%) atmesta del sekančių priežasčių:

Per augštas kraujo spaudimas (hypertension)	4
Obesity (per didelis nutukimas)	5
Širdies liga	2
Anthracosis	1
Asthma (dusulys)	1

Nuo 1 d. sausio 1934 m., iki 31 d. kovo 1934 m., gauta 137 naujos aplikacijos. Nė viena nebuvo atmesta, bet kaikuriems apdraudos ir pašelpos sumos sumažintos del atsargumo.

Kaip rodo šitos naujos aplikacijos, tai SLA. dar gyvas ir žalias, nes vis auga. Taipgi turiu pranešti, kad prisirašo didžiuma jaunų ir gerų vyrų ir mergaičių. Čia taipgi turiu duoti pasargą kuopų organizatoriams, kad nesileistų perstatyti aplikantus, kurie nėra tinkami. Aš atsimenu vieną ypatą, kuri prisirašė į SLA. ir už 5 arba 6 mėnesių pasimirė nuo augšto kraujo spaudimo (hypertension), kuris davė apopleksiją. Nėra abejonės, kad egzaminuojantis gydytojas arba visiškai ne egzaminavo šį aplikantą, arba netyrė jo kraujo spaudimą. Tas skriaudžią musų organizaciją.

REKOMENDACIJOS. Aš permatau, kad yra reikalingos kai kurios permainos konstitucijoje ir praktikoje, idant SLA. gyvuotų ir toliaus augtų.

1. Konstitucijoje turi buti aiškiai nurodyta kada narys išbrauktas buna. Del neaiškumo šio skyriaus Susivienijimas patraukiamas į teismą už nemokėjimą pašelpos arba pomirtinės.

2. Mirtis nuo alkoholizmo turi buti apmokama taip pat, kaip ir mirtis nuo kitų priežasčių.

3. Turėtų konstitucija aiškiau išreikšti moterų ligas, nes yra parašyta kad už moteriškas ligas nėra mokama, o toliau rašo, kad bus mokama jeigu ligonė yra po nuolatine priežiura gydytojo, arba serga ligoninėje.

4. Konstitucijoje įrašyta, kad už kroniškas ligas bus mokama pašelpa tiktai už 144 dienas, bet už proto ligas, kurios yra taipgi kroniškos, nebus mokama, jeigu narys bus beprotnamy. Mano nuomone, toks narys turėtų taipgi gauti pašelpą, kaip gauna narys, kuris serga džiova sanitorijoje.

5. Dabar kalbant apie finansinius dalykus, aš turiu pareikšti, kad mes turime saugotis nuo įdėjimo pinigų į mortgages viename mieste. Paskolos turėtų buti plačiaus išskirstytos.

6. Yra labai svarbu sutvarkyti kitus investmentus, kad neštų SLA. pelną.

Baigdamas, tariu širdingai ačiu visiems Pildomosios Tarybos nariams, kurie kooperavo ir padėjo dirbti musų organizacijos naudai. Taipgi turiu tarti širdingą ačiu mergaitėms, kurios ofise dirba, ir Dr. Vinikui už nuoširdžią kooperaciją.

Dr. J. S. Staneslow,
SLA. Daktaras-Kvotėjas.

19. „Tėvynės" Redaktorius S. E. Vitaitis skaito savo raportą SLA. 38-tam Seimui. Raportas priimtas be pastabų.

„Tėvynės" Redaktoriaus Raportas

SLA. 38-tam Seimui, Birželio 25 d., 1934 m., Detroit, Mich.

Gerbiami Seimo Dalyviai:—

vienijimo nariams žinomas ir matomas, nes jis užrekorduotas SLA. organo redagavimu. Tačiau tas darbas jungiasi su tam tikromis aplinkybėmis ir dažnai įvyksta nesusipratimai tarpe SLA. veikėjų ir „Tėvynės" Redakcijos, kuomet pasitaiko negalimu kai kuriuos rašinius talpinti SLA. organe. Turime atminti, kad „Tėvynės" redaktorius pirmiausiai privalo vadovautis organizacijos gerove. Antra, turi prisilaikyti SLA. konstitucijos patvarkymų, Seimų nutarimų ir Pildomosios Tarybos suvažiavimų parėdymų. Todel šio gerbiamo Seimo dalyviai arčiau pažinę tas „Tėvynės" redaktoriaus pareigų aplinkybes, aiškiau visą padėtį supras.

SLA. Organo Pozicija.

Kaip kiekvienas laikraštis yra atspindžiu tos visuomenės dalies darbų, kuriai jis tarnauja, taip ir SLA. organas yra viso Susivienijimo veikimo ir visų jame įvykių atspindžiu. Koks veikimas reiškiasi organizacijoj, kokia nuotaika vyrauja SLA. viršininkų ir narių tarpe, tas viskas neišvengiamai atsispindi ir oficialiam Susivienijimo organe.

Pastarųjų dviejų metų laikotarpis buvo audringas kaip visame Amerikos gyvenime, taip ir musų Susivienijime. Šiuo laikotarpiu gal daugiau, negu bent kuomet pirmiau, pasireiškė pašalinėje spaudoje žalingų Susivienijimui gandų skleidimas. Gyvenamas ekonominis sunklaikis pridavė daugiau svarbos kad ir fantastiškiems išmislams organizacijos reikalais. Visuomenė ir kartu SLA. nariai pasidarė labai jautrųs ekonominiais klausimais, nes tik su maža išimtimi visi ekonominius sunkumus dar tebegyvename. Tokiu momentu menkiausias dalykėlis labai jaudina organizacijos narius ir naikina visuomenėje pasitikėjimą organizacija.

Mano įsitikinimu, bent kokis organizacijos diskreditavimas visuomenės akyse yra žalingas dalykas pačiam Susivienijimui. Šitą tiesą patvirtina ir daugelio SLA. veikėjų nusiskundimai, kad sunku gauti naujų narių organizacijai, kuomet visokiais išmislais ir esamų sunkumų išdidinimu mažinamas visuomenėje pasitikėjimas Susivienijimu. Gal but kai kurie veikėjai geriausiais norais vaduodamiesi spaudoje ir žodžiu Susivienijimui šitą skriaudą darė, tačiau SLA. organas visu griežtumu tokius žygius pasmerkė. Be abejonės kai kuriems veikėjams tuomi padaryta nesmagumas ir gal ne vienas tuomi užsigavo. Tačiau šia proga noriu tokiems SLA. veikėjams pareikšti, kad į visa tai SLA. organo Redakcija reagavo ne delto, kad tuos veikėjus pažeminti ar užgauti, bet delto, kad, mano supratimu, paties Susivienijimo labas reikalavo reaguoti ir griežtai pasmerkti tokius žygius. Pagaliau, ir SLA. 33-čio ir 6-to Dvimetinio Seimo nutarimas įsako „Tėvynės" redaktoriui reaguoti ir ginti SLA. reikalus, organizacijos viršininkus ir organo Redakciją nuo visokių puolimų.

Pagaliau, pasireiškė SLA. veikėjuose nepasitenkinimo, kad organo Redakcija nedėdavo organan kuopų išnešamų rezoliucijų ir veikėjų pareiškimų Pildomosios Tarybos narių ir komisijų darbus kritikuojant ar smerkiant. Į šios rušies nepasitenkinimus turiu štai ką pasakyti: SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimas, įvykęs lapkričio mėnesyje, 1932 metais, rusčiai išbarė „Tėvynės" redaktorių, kam jis nereagavo į pašalinėje spaudoje tilpusias kuopų rezoliucijas pereito Seimo reikalais ir buvo nustatyta, kad visokie rašiniai ir rezoliucijos, kuriomis liečiami Pildomosios Tarybos ar komisijų darbai ir daromi kaltinimai ar priekaištai, pirma butų priduoti toms organizacijos instancijoms ar tiems viršininkams, kurie tokiuose raštuose liečiami, kad galėtų parašyti pasiteisinimus į daromus priekaištus ir kaltinimus ir tik tuomet kartu abiejų pusių polemiką talpinti organe. Todel visi „Tėvynės" Redakcijai prisiųsti tokios rušies rašiniai buvo perduoti Pildomąjai Tarybai, arba tiems asmenims, kuriuos lietė. Kurie tokių rašinių buvo grąžinti Redakcijai, tie patalpinti organe. Pildomosios Tarybos darbus kritikuojančias rezoliucijas paprastai išspręsdavo Pildomoji Taryba savo suvažiavimuose ir tai paaiškindavo suvažiavimų protokoluose.

Jaunimo Reikalai.

Čiagimių lietuvių pritraukimo prie SLA. klausimas visuomet buvo, yra ir bus gyvu klausimu Susivienijime. Jaunų jėgų Susivienijimui reikia. Tuo tikslu yra palaikomas „Tėvynėje" nuolatinis jaunimo skyrius — „Jaunimo Keliai", kurį redaguoja ir tvarko „Tėvynės" redaktoriaus pagelbininkas p. Pr. Bajoras. Mano įsitikinimu šis skyrius pilnai atlieka jam skirtą uždavinį. Jis vedamas ir palaikomas tinkamoj dvasioj, kad paraginus čiagimius lietuvius prie veikimo, kad juos auklėjus Susivienijimo ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjais ir vadais. Čia kiek galima pilnai nušviečiama jaunuolių veikimas, jų pasižymėjimas moksle, įvairiose sporto srityse ir tt.

Tačiau SLA. Jaunuolių Komisijos vardu jos pirmininkė p-lė E. Mikužiutė 1932 metų pabaigoje pareiškė lyg nepasitenkinimo „Jaunimo Keliais" ir pareikalavo, kad šio skyriaus vedimas ir redagavimas butų pavestas Jaunuolių Komisijai. Šitą p-lės Mikužiutės reikalavimą buvusi SLA. Sekretorė pėrdavė „Tėvynės" redaktoriui gruodžio 29 d., 1932 m., su Pildomosios Tarybos nutarimu visą reikalą pavedant „Tėvynės" Redakcijos ir Apšvietos Komisijos nuožiurai.

Šitą Jaunuolių Komisijos reikalavimą su Apšvietos Komisijos pirmininku Dr. M. J. Viniku apsvarstę priėjome išvados, kad „Tėvynės" Redakcijai ir Apšvietos Komisijai butų perdaug rizikinga tokias permainas daryti. Pirmiausiai, už SLA. organo vedimą moralę ir juridinę atsakomybę neša „Tėvynės" Redakcija ir pavedus palaikomo „Tėvynėje" jaunimo skyriaus vedimą išimtinon Jaunuolių Komisijos globon, šis skyrius dalinai išeitų iš „Tėvynės" Redakcijos jurisdikcijos, arba mažiausiai, kiltų nesusipratimų su šio skyriaus vedėjais. Pastaruoju laiku tilpę „Jaunimo Keliuose" p-lės Mikužiutės rašiniai parodo, kokio karingo nusistatymo esama prieš atvykusius iš Lietuvos senesniuosius veikėjus. Jei tokioj dvasioj visas jaunimo skyrius butų vedamas — nesusipratimai neišvengiami.

Antra, savo reikalavime Jaunuolių Komisija nepasiulė jokio plano, nurodant kaip ji galėtų, nesutrukdant laikraščio išleidimo, jaunimo skyrių „Tėvynėje" vesti ir redaguoti. Praktika parodė, kad paprastai esti didelio apsunkinimo ir darbo trukdymo, kuomet pastovaus laikrašty skyriaus vedėjas gyvena toli nuo laikraščio Redakcijos. Kilus tarpe Redakcijos ir skyriaus vedėjo bent kokiam nuomonių skirtumui sulig patiekto spaudai rašinio, nėra galimybės netik tinkamai dalyką išdiskusuoti, bet ir pats darbas sutrukdomas, kuomet priseina susirašinėjimais prie susipratimo prieiti. Kartu ir redaktoriaus darbas ant tiek padidėtų, kad sunku butų laiku prirengti laikraštį spaudon.

(Daugiau bus)

LIETUVIAI AMERIKOJE

HAVERHILL, MASS.

Šis-Tas.

Iš musų kolonijos retai kada matos žinutė laikraščiuose, rodos kad lietuvių čionai nėra. Bet netaip yra, kaip atrodo, čionai lietuvių yra virš 200 šeimynų.

Draugijų randasi keliolika: Šv. Kazimiero, Moterų, Šv. P. M. Neperstojančios Pagelbos, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopa ir Lietuvių R. K. Susivienijimo kuopa. Lietuvių Gedimino Pilėčių Kliubas, kuris taip pat moka pašelpą ligoj, Lietuvių R. K. Moterų Kliubas ir Lietuvių R. K. Jaunimo Nemuno Kliubas. Tai yra nemažas skaičius organizacijų, bet veikimas tautiškoj idėjoj tai apmiręs.

Liepos 28 d. lietuviai R. katalikai pagerbė žuvusius lakunus St. Darių ir St. Girėną. Buvo atlaikytos pamaldos Lietuvių Šv. Jurgio Bažnyčioj. Po mišių, vietinis liet. kun. Feliksas Norbutas pasakė pamokslą, pritaikant toms iškilmėms. Pamokslas buvo gana turiningas ir kviečiantis gerbti vienas kitą, o labiausia tuos žmones, kurie musų tautai neša garbę.

Išdirbystės šiame mieste veik vien čeverykų. Dirba nepergeriausia. Darbininkai yra visi organizuoti.

Kurpio Pluksna.

CHICAGO, ILL.

Milžiniška Lietuvių Šventė.

Chicagos liet. organizacijų ir draugijų išrinktasis Komitetas Lietuvių Dienai rengti birželio mėn. susitarė su Dariaus-Girėno Paminklo Komitetu bendrai surengti milžinišką šventę šio paminklo naudai. Pradžioj buvo numatyta didžiulė ir nepaprasta programa paskirstyti net dviem dienoms: 1,000 žmonių choro dainos, sportas, žymių asmenų kalbos ir 60—70 lėktuvų pasirodymas įvairiose aviacijos srityse. Tačiau tam butų susidarę net apie 1,200 dol. išlaidų. Ilgai svarstęs tuos reikalus ir po ilgų derybų Paminklo Stat. Komitetas nusprendė nerizikuoti didelėmis išlaidomis ir rengti vieną dieną. Tų derybų sugaišinti, abu komitetai liepos 20 d. nutarė bendromis pastangomis rengti Lietuvių Dieną su dainų, sporto ir aviacijos programa ne liepos 28—29 dd., bet rugpiučio 5 d., nes: 1) anksčiau nesuskubta, 3 chorai nebutų galėję liepos 29 d. dalyvauti, 2) milžiniškas 1,000 žmonių choras gali dalyvauti ir pasirengti tik rugp. 5 dienai ir 3) lakunai, parašiutai ir eroplanas gauta tik rugpiučio 5 d. Uoliai veikia aviacijos, dainų, sporto, spaudos ir tikietų platinimo komisijos. Pasirengimas eina plačiu frontu.

Milžiniškam chorui vadovaus komp. A. Pocius. Kai kurias populiarias liaudies dainas dainuos choras ir visa minia. Padangėje, kurioje skambės gražios lietuviškos dainos, nardys visoki lėktuvai, kurie darys įvairiausius drąsius ir pavojingus triksus ore ir savo užėsiu primins Dariaus-Girėno Lituanicą, kuri prieš 1 metus taip stebino ir džiugino chicagiečius ir kitų kolonijų lietuvius, o taip pat ir kitataučius. Skraidys lėktuvas, kuris staigiai iš vietos augštyn pakįla. Milžiniški lėktuva vežios keleivius. Lituanicą skridimui parengęs aviacijos inžinierius lakunas Laird'as varteliosis ore ir rodys nepaprastą savo vikrumą ir gabumus padangėje (stunts). Amerikos Lietuvių Aero Kliubo nariai: M. Urbonaitė, S Balčiunaitė, M. Motiekaitytė, O. Meyers, J. Urbonas ir J. Vaišvilas (4 lietuvaitės ir 2 vaikinai lietuviai), su parašiutais šoks iš lėktuvų. Garsus lietuvių sportininkai pasirodys įvairiose sporto srityse. Mus ir kitokių malonių įvairybių. Kalbėti pakviesti Illinoiso gub. H. Horner, Lietuvos pasiuntinio pav. M. Bagdonas ir kiti augšti asmenys.

Įžanga erodromon tik 25 centai. Visas pelnas skiriamas Chicagoje statomam Dariaus-Girėno paminklui. Chicagiečiai ir apylinkės kolonijų lietuviai susidomėję ta nepaprasta lietuvių švente, rengiama tokiu kilniu tikslu, ir žada gausiai dalyvauti.

Dariaus-Girėno Paminklo Stat. Komitetas ir Lietuvių Dienos Komitetas.

AMSTERDAM, N. Y.

Nesenai čia buvo surengta musų gerbiamam draugui Vincui Aleksai pagerbti jo vardo dienoj „Swimming Party", kur dalyvavo burelis draugų. Laike pietų prie skanių užkandžių ir naujo valstybinio alaus p. A. Mikolaitis pasakė trumpą prakalbą, pirmiausiai sveikindamas draugą Vincą Aleksą jo vardo dienoje, paskui kalbėjo apie musų naują lakuną Vaitkų, kuris žada perskristi vandenyną ir pasiekti Kauną. Paragino visus sumesti po keletą centų pagelbėti jo žygį. Tai priimta delnų plojimu. Po to kalbėjo Jurgis Gaška, primindamas, jog šiandien yra 15 d. liepos, tai yra ta diena, kurioj išskrido musų gerbiami Darius ir Girėnas. Taipgi kalbėjo, ar nebutų geriau, jei mes tas aukas paskirtume prisidėjimui jų paminklo pastatymui. Nutarė taip padaryti.

A. Sagatis perėjo su kepure ir parinko aukų.

Aukojo:

Po $1.00 — J. ir K. Gaska, S. ir N. Gaurikike, A. ir A. Sagutis, V. ir Z. Aleksa; po 50c. — J. ir V. Gudžis, K. ir L. Karbakas, A. ir H. Mikolaitis, S. ir A. Raulickas ir J. Kristinaitis. Viso labo surinkta $6.50.

Pinigai perduoti J. Gaskui pasiųsti į Kauną Dariaus ir Girėno paminklui statymo komitetui.

A. Mikolaitis.

MAR-LIN, PA.

Aukos Antram Skridimui.

Šioje apylinkėje aukas rinkti antram skridimui užbaigta liepos 27 dieną.

Aukojo sekančiai:

A. J. Banišauskas $2.00; L. Klevinskas, J. Kasulevičiutė, M. Kasulevičienė — po 25c. Pasidarbavus p. J. Kliučinskui Mar-Line, surinkta sekamai: A. Rėkliutė, V. Kliučinskiutė, F. Daliego, A. Kliučinskas, V. Paulauskas, H. Kelly, T. Vitkauskas ir V. Sabaliauskas po 25c.

Minersville, Pa.:

A. Šaparnienė $2.00; po $1.00: A. K. Klimas, F. Aukštakalnis, M. C. Soponis, Dr. A. E. Valibus, O. Marčaitienė ir A. Stančikas; po 50c.: V. Baranauskas, D. Karangienė, P. V. Boyle, A. Zajenkevičius, J. Dambleskas, A. Mizeras, J. Lukčaitis, V. Lukoševičius, Šv. Franciškaus parapijos draugas, P. Bepirštienė, J. Slepavičius; po 25c.: A. Šakalinskas, P. Sausanavičienė, G. J. Klimas, J. Tuson, P. Sabaliauskienė, P. Abromaitis, V. Dereškevičius, K. Vasiliauskas, J. Šaparnis, N. Pechman, M. Glass.

East Mar-Lin, Pa.:

Po 25c.: J. Zigmantas, S. Zubroff, M. Makauskienė, A. Janulaitienė, E. Stankienė, M. Jakubauskienė, A. Draugelienė, M. A. Tananis, W. Bells, A. Blais. J. Staneikai pasidarbavus, surinkta po 25c.: Dr. J. P. Paulauskas, J. Ailys.

Pottsville, Pa.:

V. J. Cahill 25c.

Viso surinkta $25.00. Išlaidų pasidarė $1.00. Likusieji, $24.00, pasiųsta į ALTASS.

Visi aukojusieji širdingai linki Antrai Lituanicai ir leitenantui F. Vaitkui laimingai pasiekti Kauną. Nors šita musų maža auka nedaug ką galės prigelbėti, bet vis tik mes prie to svarbaus darbo prisidedame.

Taipgi visiems aukotojams tariu širdingą ačiu už prisidėjimą šį reikalą paremti. Didelė padėka priklauso J. Liučinskui, J. Staneikai ir A. K. Klimui, kurie daug prigelbėjo aukas rinkti, nes vienam butų buvęs neapsakomai sunkus darbas.

A. J. Banišauskas.

MONTELLO, MASS.

Aukos Antram Skridimui.

Geriausias Montello patriotas, SLA. 17 kp. narys, p. Klemensas Cirbulėnas gerai pasidarbavo del parėmimo antrojo skridimo į Lietuvą, surinkdamas $37.25.

Klemensas Cirbulėnas $25.00, Kazys Cirbulėnas (Klemenso brolis) $5.00, Valerija Matulis (K. Cirbulėno sesuo) $2.00, Emilija Balčiunienė (irgi jo sesuo) $2.00, Jurgis Sakelis (Cirbulėno giminaitis) $2.00, Kl. Cirbulėnas už ženklelius surinko $1.25.

Tokia pavyzdinga šeimyna galima tik pasididžiuoti. Čia reikia pasakyti, kad jie visi gražiai sugyvena, yra teisingi ir visų gerbiami lietuviai.

Kitos Aukos iš Montello:

Antrajam skridimui dar aukojo sekamai:

SLA. 17 kp. $10.00, Liet. Am. Tautinės Sandaros 24 kp. kliubas $50.00. Visi pinigai pasiųsta į ALTASS Centrą.

J. Mickevičius,
Abiejų organizacijų iždin. ir SLA. 17 kp. organizatorius.

BRIDGEPORT, CONN.

Jaunuolių Choras Važiuos Į Sandaros Pikniką.

Bridgeporto jaunuolių choras rengiasi važiuoti į Sandaros 2-ro apskričio pikniką, kuris įvyks sekmadieny, rugpiučio 12 d., Shultzen Parke, Ansonia, Conn. Važiavimui yra paimti du busai, todel sykiu su choru galės važiuoti ir pašaliniai žmonės. Kviečiame visus šio miesto lietuvius drauge su choru važiuoti ir dalyvauti smagiame Sandaros 2-ro apskričo piknike. Bus tai vienas iš žymesnių išvažiavimų ir visų lietuvių pareiga jame dalyvauti.

Visus dalyvauti kviečia

Rengėjai.

Vilniaus Geležinio Fondo Aukso Knyga

Bevažinėjant man šią vasarą po amerikiečių naujokynus, paaiškėjo, kad šen ir ten atsiranda žmonių, kurie V. G. Fondo reikalus ypatingai arti ima prie širdies ir norėtų tam tikslui padėti arba uoliu pasidarbavimu, arba gausesne auka.

Tokiems žymesniems kovotojams kaip tik ir patarnauja V. G. Fondo Aukso Knyga, įkurta dar tik šių metų pavasarį. V. G. Fondo Aukso Knygos taisyklių pirmas punktas skelbia:

„Pavieniams asmenims, organizacijoms ir įstaigoms, pasižymėjusiems ypatingu uolumu aukojant arba dirbant Vilniaus Geležinio Fondo ugdymo darbą pažymėti, — steigiama „Vilniaus Geležinio Fondo Aukso Knyga".

Aštuntasai gi punktas sako: „Aukso Knyga saugojama V. G. F. Komitete iki bus atvaduotas Vilnius. Vilnių atvadavus, ji padedama Vlniuje muzėjuje".

Knyga ypatingai dailiai meniškai sudaryta ir bus tikras muzėjaus papuošalas, ypač kad ji liudys amžiams, kurie asmens ir organizacijos tautos kovų už savo sostinę laikais ypatingai pasiaukojimu yra pasižymėję.

Į knygą bus įrašomi visų pirma tie, kurie pirmųjų trejų metų bėgy pasižymėjo ypatingu uolumu. Pagal penkis Aukso Knygos skyrius (Vilniaus Rinktinių, V. Aušrininkų, V. Vėliavininkų, V. Vartininkų ir Vilniaus Kovotojų) visi tie Fondo nariai-rėmėjai, pavieniai asmens, kurie iki šių 1934 metų pabaigos įmokės (skaitant dolerį vertą maždaug 5 lt. 35c.):

200 litų — bus įrašyti Vilniaus Rinktiniais

100 litų — bus įrašyti Vilniaus Aušrininkais

75 litus — bus įrašyti Vilniaus Vėliavininkais

50 litų — bus įrašyti Vilniaus Vartininkais

25 litus — bus įrašyti Vilniaus Kovotojais.

Organizacijoms yra numatytos didesnės aukos. Atitinkamai penkiems skyriams jos turėtų įmokėti:

Į Vilniaus Rinktinių sykrių— 500 litų

Į Vilniaus Aušrininkų skyrių — 300 litų

Į Vilniaus Vėliavininkų skyrių — 200 litų

Į Vilniaus Vartininkų skyrių — 150 litų

Į Vilniaus Kovotojų skyrių — 100 litų.

Įsirašymo į Aukso Knygą geriausias budas bus toksai: asmuo, organizacija (kad ir atskira kuopa ar skyrius) ar įstaiga įsigyja savo vardu Vilniaus pasą ir įlipina iki 1935 m. sausio m. 1 d. už tokią sumą Vilniaus ženklelių, kaip viršuj buvo nurodyta, pagal pasirinktąjį skyrių. Be to, apie asmens, organizacijos ar įstaigos įsirašymą į Aukso Knygą reikia pranešti atitinkamam Vilniaus Akcijos Centrui Amerikoje, kuris savo keliu painformuoja V. V. S-gos Centrą Lietuvoje.

Į V. G. F. Aukso Knygą bus galima įsirašyti ir vėliau, šiems metams pasibaigus. Tačiau pavėlavusiems yra nustatytas žymiai augštesnis pasiaukojimo laipsnis, remiantis principu „kas pirmesnis, tas geresnis" ir „ką gali padaryti šiandien, neatidėliok iki rytojaus".

Taipgi visų patriotingų ir pasiturinčių asmenų dėmėsiui pavedame šį svarbų V. G. F. reikalą. Jei V. V. S-gos ar Federacijos skyriuose pasireikš ypatingai uolių Fondo darbuotojų, kurie kad ir mažai patys galėdami aukoti, daug tačiau dirbs Fondo naudai, apie tokius darbuotojus Fondas lauks atitinkamų organizacijų nutarimų ir sulaukęs įrašys juos į Aukso Knygą.

Kan. F. Kemėšis,
V. G. Fondo pirm.

Įdomųs Pasiskaitymai

Rašo V. S. JOKUBYNAS.

MOTERIS „SU X-RAY AKIMIS".

Anglijos sostinėj, Londone, yra nepaprastai akyva moteris. Jos vardas viešai neskelbiamas del tam tikrų priežasčių ir todel paprastai ji minima tik kaipo „moteris su X-Ray akimis" (X-Ray žinomas kitu vardu, kaipo „Roentgeno žiburio spindulys"). Šita moteris „su Roentgeno žiburio spindulio akimis" yra nepaprasta tuo, kad ji greitai pažįsta žmogystą, net tokią, kurios pirmiau nėra mačiusi. Užtenka jai pamatyt žmogaus paveikslą ir tą žmogų ji greitai pažįsta net tamsoje. To akyvumo jai pavydi net gabiausi detektivai Scotland Yard korpusuose. Ji yra nare Išganymo Armijos (Salvation Army) organizacijos ir tik šitoj savo organizacijoj ji tarnauja kaipo detektivė, vakarinėje Londono daly, naktimis žvalgydama „tamsos paukščius" ir gaudydama nuo tėvų pabėgusius kaimiečių vaikus.

Dabartiniais laikais beveik visame pasauly, tarpe jaunimo kaimuose siaučia manija bėgmo į miestus. Tėvų sunys ir dukterys veržte veržasi iš tėvo namų, o jei tėvai priešinasi, tai jaunuoliai slaptai iš namų pabėga, ir galvatrukčiais dumia į miestus, net nepagalvojant, koks likimas miestuose laukia jų. Tokio jaunuolių bėgimo į miestus dabar visur netruksta, bet spėjama, kad jo bene bus daugiausia Anglijoj. Jaunuoliai bėga nuo tėvų iš kaimų į miestus ir tai į didmiesčius; didesnis miestas, turtingesnis kaimų pabėgėliais. Todel ir Londonas, kaipo miestas didžiausias, kaimų pabėgėliais turtingiausias.

Yra tėvų, kurie savo pabėgusių vaikų nepaiso; tuščia jų, sako. Bet daugiau yra tokių, kurie jų gailisi ir jų ieško. Ypatingai motinos ieško savo pabėgusių dukterų, kurios beveik visos bėga išimtinai tik į Londoną. Pabėgėlių ieškojimui buvo naudojami visoki budai, bet dabar jau įsigyveno tik vienas, per Išganymo Armijos organizaciją, kurios vyriausias centras yra Londone. Centras kasdien gauna laiškus iš kaimiečių, kurie prašo surasti jų pabėgusius sunus ir dukteris, pridėdami pabėgėlių legitimacijas ir paveikslus.

Vakaro 8 valandą į centro raštinę ateina „moteris su X-Ray akimis" ir iki 10 valandai studiuoja tą dieną atsiųstus laiškus ir paveikslus. Dešimtą valandą ji eina medžioklėn. Eina prasčiausiomis, tamsiomis gatvėmis, per žemos rušies gertuves ir valgyklas, per ištvirkėlių susirinkimų vietas, nieko nepaisydama ir į užkabinėjimus neatsiliepdama. Taip ji medžioja iki ryto penktai valandai. Ir jei tik jos lankomose ir pereinamose vietose randasi jos ieškomi pabėgėliai, nė vienas neištruksta. Ji iš karto pažįsta ieškomą tipą, šviesoj ar tamsoj, ir tuojau užkalbina. Šio-to paklausia ir parodo tėvų atsiųstą laišką su paveikslu. Pabėgėlis kaimietis greit susimaišo ir nusigąsta. Ji ima pabėgėlį ir gabenasi į Išganymo Armijos bendrabutį, ir iš ten siunčiama tėvams žinią, jog jų sunus ar duktė yra Išganymo Armijos globoje ir, kad atsiųstų pinigų kelionės apmokėjimui. Jei užkalbintas pabėgėlis priešinasi ir nenori eiti į bendrabutį, tada ji viena ranka griebia priešginą už apikaklės, o antrąja ranka greitai išsitraukus švilpynę, švilpdama šaukia policijos pagelbą. Policistų Londone ieškot ar šauktis, ilgai nereikia. Tuojau atsiskubina policistas, ima pabėgėlį ir gabena jį nuovadon, iš kur sekančią dieną toks pabėgėlis, policijos atapu siunčiamas namo, pas tėvus.

Tokiu budu Išganymo Armija Anglijos kaimiečiams labai daug patarnauja. Šita organizacija tam pačiam tikslui turi savo žvalgus, ar detektivus ir kitose Londono dalyse ir didesniuose Anglijos miestuose, tačiau visi kiti, daiktan sudėjus, nė pusiau tiek pasekmių neduoda, kiek duoda gabiosios „moteries su X-Ray akimis", veiklumas. Sakoma, kad šitai moteriai, jos speciališkumo pavydi visi Anglijos policistai ir detektivai.

Ve viso to, ta moteris turi dar vieną speciališkumą, tai kad sulig tipo pažįsta žmogų, iš kokio krašto jis paeina. Londone netruksta svetimų žmonių. Ji atspėja kas atvažiavęs iš Škotijos, kas iš Valijos, iš Bermudos, Kanados ar britiškų salų.

PRAŠYS LEISTI VEIKT PROFESINĖMS SĄJUNGOMS.

Užsienio spauda praneša, kad II internacionalo vykdomasis komitetas nutaręs prašyti Lietuvos ir Latvijos vyriausybes, kad tose valstybėse butų leista veikti profesinėms darbininkų sąjungoms.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

LAIMINGAS ŽMOGUS.

I.

Senų senovės legenda pasakoja apie misterišką milžiniško didumo medį, kurio šaknys buk pasodytos pragare, o šakos siekiančios dangų.

Žmogaus blogieji papročiai, paslėpti giliai: nuožmumas, godumas, savimeilė, o geri žmogaus darbai pakįla augščiau debesų, pasiekia žvaigždes danguje.

Tas misteriškas medis kasdien vis auga augštyn taip, kad žmogus savo akimis negali jo viršunės užmatyti. Žmogaus tikslas gyvenime yra lipti į tą medį nuo visų blogumų ko augščiausia, kad neužmatyti šaknų.

Nors ir trumpas žmogaus amžis, bet jam tenka pergyventi nemaža įdomybių, kol gali pasikelti į viršunę to medžio. Ir tokių žmonių, kurie pasiekia pačios augštumos, labai maža tebėra. Dideliausias nuošimtis vaikščioja ant žemės, apie šaknis, pasitenkinę tuo. Kiti nesibijo kilti į viršų, deda visas pastangas, kad pasiekti viršunę ir todel šitie žmonės, kurie pasirenka sau kokį tikslą, pasistato sau idealą ir siekia jo kad ir jo gyvybei gręsia pavojus. Paimkime kad ir musų didvyrius Darių ir Girėną. Jie nerimo ant žemės. Jie pasirįžo pasiekti medžio viršunę, išskrido į dausas, nugalėjo audras, perskrido Atlantiką ir užmokėjo savo gyvybėmis už tą žygį. Bet jie pasiekė pačią medžio viršunę, nes jų didvyriškumas bus minimas istorijoj kol šis pasaulis egzistuos.

Žmogus, gyvendamas šiame pasauly, vaidina daug gyvenimo rolių. Bet buti tikru aktorium, tai tik tas lošia gerai, kuris lošia žmogaus rolę. Kuris lošia kvailio rolę — viršunės nepasiekia.

Kiekvienas žmogus, neapgaudinėja pats savęs — jaučia ir mato, kaip augštai įlipęs į medį; arba, geriau sakant, jis klausia pats savęs, ką man pradėti gyvenime, kas man duotų pasitenkinimą, kas apsimoka daryti?

Į šį klausimą, pirmiausiai reikia surasti atsakymą: kas tas, ką tu manai, kad „apsimoka?"

Daugumui mųs gali buti atsakymu, skaniai pavalgyti, ramiai išsimiegoti, gražiai pasipuošti, nieko neveikti, tai man butų rojus ant žemės. Bučiau pilnai pasitenkinęs. Ot, toks tai gyvenimas! Tik gyvenk ir norėk! Tai apsimoka. Bet šitokio nusistatymo žmogus nelošia žmogaus rolės. Jis lošia kvailio rolę. Jam norėtųsi turėti tą, ko negalima. Be rupesčio, be darbo niekas tokių pasitenkinimų neturi. O jei kas turi, tai nėra patenkintas, nėra laimingas.

Kitados buvęs atsitikimas, kuris šiandien skaitomas legenda. Pietų šaly buvęs karaliukas. Rudeniop, kilus audroms, karaliukas, sėdamas rugius persišaldė. Susirgus, jį gydė įvairųs gydytojai, burtininkai, lankė įvairųs patarėjai. Vienas išminčius patarė karaliui surasti tokį žmogų, kuris laimingas ir gauti nuo jo apatinius marškinius. Tais gi marškiniais karalius turi apsivilkti ir tuomet pasveiksiąs.

Karalius savo išminčiaus patarimo paklausęs. Jis išsiuntė į svietą, į visus keturis kampus savo viešpatystės pasiuntinius surasti laimingą žmogų ir parnešti nuo jo apatinius marškinius. Pasiuntiniai lankėsi turtuolių palociuose, dvaruose, klausinėdami laimingo žmogaus. Bet perėję turtuolius ir niekur nesuradę laimingo žmogaus, sugrįžo pas karalių be nieko. Vienas pasiuntinių, grįždamas, pakeliui užėjo į kaimo smuklę pasilsėti. Nespėjus vidun įeiti, pastebėjo linksmą dainuojantį žmogų. Pasiuntinys jo užklausė, kaip jam einasi? Gavo atsakymą, kad nėsą visame pasauly laimingesnio už jį žmogaus. Karaliaus pasiuntinys su dideliu džiaugsmu paprašė jo parduoti jam apatinius marškinius. Bet kaip jis nustebo, kuomet gavo atsakymą, kad jei vakar butum atėjęs, tai bučiau galėjęs parduoti, gi dabar negalįs, nes vakar paskutinius pragėręs...

Iš šitos legendos turime pavyzdį, kaip kas laimę supranta ir kaip kam kas gyvenimas apsimoka.

Tigrui nevirtos mėsos šmotas apsimoka, kiaulei paplovos, godišiui kruva pinigų, girtuokliui degtinė, tinginiui dykaduoniavimas ir tt.

Žmogui, kuris užpelno to vardo, jo pareigos ir atsiekimas pasirįžto tikslo apsimoka.

Darbininkas darbdaviui neapsimoka, jei jis neatlieka tų pareigų, kurias pasižadėjo atlikti kuomet parsisamdė darbdaviui. Darbdavis neapsimoka darbininkui, jei jis neprisilaiko su darbinnku sutarčių, krauja sau turtus, versdamas darbininkus dirbti blogose sąlygose, nepaisydamas darbininko sveikatos.

Peržvelgkime, kas bėgy dviejų dešimtų metų nutiko — kaip žmonės galėdavo pergyventi ilgus žiemos vakarus (o Lietuvos kaime dar ir dabar padėtis nė kiek neatsimainiusi). Gatvės tamsios, netik elekros šviesos, bet ir žibalo nebuvo, balanomis žibindavo. Jei pareidavo laiškas iš Amerikos nuo sunaus, tai kelis kaimus reikėjo eiti, kol radai mokantį skaityti. Skaitytojų nebuvo. Nebuvo nė ko skaityti. Nebuvo teatrų, krutamų paveikslų, nei koncertų. Operas tik „vainikuotos galvos" tegalėdavo girdėti. Žmonės braidė purvą negrįstomis gatvėmis basi, stovėdavo šalygatvy kol turtuolis ratuose vežamas pravažiuos pora ar ketvertu arklių.

Kaip tokiu gyvenimu gyvendami žmonės galėjo buti laimingais? — statome sau klausimą. Ar apsimokėjo jiems tas skurdas, kokiame varge jiems teko savo amžį pergyventi? O vienok žmogus, kuris protavo, dėjo visas pastangas praskinti takus jaunąjai kartai, kad ateity jai butų patogiau, linksmiau gyventi. Bet buvo tokių, kurie pasitenkinę tais nepatogumais, tuo skurdu taip, kaip tas legendiškas žmogus, kuris paskutinius marškinius pragėręs dainavo, šoko ir jautėsi laimingiausiu žmogumi pasauly.

(Užbaiga bus)

VIETINĖS ŽINIOS

TARKIMĖS BENDRAM VEIKIMUI.

„Tėvynės" 30 num. p. Seimo Delegatas pilnai vietoje pastebėjo, kad Didžiojo New Yorko SLA. kuopos nepateisinamai apsileidę visuomeninio veikimo srityje. Taip ilgiaus buti negali. Pareiga kiekvieno Didžiojo New Yorko SLA. kuopų veikėjo gyviau susidomėti visuomeniniu veikimu ir be atidėliojimo bandyt kuopas išjudinti prie gyvesnio veikimo. Šia proga norėčiau pasiulyti planą sekmingesniam veikimui, kad praktikuojama kitose didesnėse lietuvių kolonijose, kuriose yra sudaryti bendri veikimo organai.

Vienybėje galybė — lietuviškas priežodis sako. Lygiai taip yra ir su visuomeniniu veikimu. Juo didesnės jėgos prie veikimo pritraukiama, juo platesniu maštabu veikimas varomas, juo tas veikimas sekmingesnis ir visapusiai naudingesnis. Todel ar nevertėtų Didžiojo New Yorko SLA. kuopoms sudaryti bendro veikimo aparatą? Sakysim, kiekviena kuopa išrenka tris atstovus su pilnu įgaliojimu bendrai su kitomis kuopomis veikti. Tokie kuopų atstovai sudaro SLA. veikimo tarybą su pastoviai išrinkta tokios tarybos valdyba ir visų kuopų bendromis jėgomis veikimas varomas pirmyn.

Tokis veikimas galima vykinti dvejopu pagrindu: tokio veikimo medžiaginiu pelnu, jei tokis susidarytų, bendram veikime dalyvaujančios kuopos dalijasi proporcionaliai, arba galima kiekvienos kuopos naudai pramogas rengti atskirai. Pati svarba bus tame, kad visų Didžiojo New Yorko SLA. kuopų pastangomis ir pasidarbavimu kiekvienas tokis parengimas butų vykinamas ir tokiu atvėju kiekvieno parengimo pasisekimas butų užtikrintas. Kuomet kuopos savo parengimus rengia atskirai, tai kitos kuopos jokio intereso tokio parengimo reikalu neturi. Todel ne visuomet SLA. kuopų parengimai esti sekmingi ir tas dažnai pakerta jėgas ir energiją veikimui.

Yra lietuvių kolonijų, kuriose net atskiros draugijos turi sudarę tarybą bendram veikimui ir tokis planas gana sekmingai duodasi vykinti gyveniman. Jei tokiu planu galima veikti visiškai atskiroms draugijoms, tai kodel nebutų galima to padaryti tos pačios organizacijos kuopoms, kurių ir tikslai yra vienodi, ir to veikimo moralis ir medžiaginis laimėjimas eina vienos organizacijos naudai ir prestižui.

Todel butų naudinga, jei visos Didžiojo New Yorko SLA. kuopos artimiausiuose savo susirinkimuose šį planą apsvarstytų ir bandytų prieiti teigiamų davinių. Gal butų praktiškiausiai, kad kuri viena kuopa paimtų iniciatyvą šito plano įvykinimui. Tokia iniciatyva paimti gal geriausiai tiktų SLA. 38 kuopai, kuri yra didžiausia šioje apylinkėje ir gyvuoja pačiame lietuviško veikimo centre — Brooklyne.

Taip ilgiau snuduriuoti SLA. kuopoms negalima ir reikia ieškoti priemonių išjudinti Didžiojo New Yorko SLA. kuopas gyvesniam veikimui. Todel neatidėliojant bandykime ruoštis bent sekamo žieminio sezono veikimui. Visokios priemonės ir visoki planai geri, kas tik ragina SLA. veikėjus dirbti organizacijos labui. Svarstykime visi platesnio ir gyvesnio veikimo reikalą ir stokime darban vietinių SLA. kuopų ir visos organizacijos naudai.

Eilinis Veikėjas.

LANKĖSI REDAKCIJOJE.

Rugpiučio 6 d. lankėsi „Tėvynės" Redakcijoje SLA. 11 kuopos veikėjas p. Jonas Žemantauskas iš Waterbury, Conn. Buvo atvykęs New Yorkan asmeniniais reikalais, tad pasinaudodamas proga p. Žemantauskas užsuko ir į SLA. Centrą aptarti su SLA. Sekretorium p. Viniku kai kuriuos SLA. namo Waterburyje reikalus. Mat p. Žemantauskas yra šios SLA. nuosavybės prižiurėtoju ir visų jos reikalų vedėju.

Kaip visuomet p. Žemantauskas gyvas, energingas ir gyvai susidomėjęs SLA. reikalais. Jam mat Susivienijimas yra labai brangi organizacija, nes p. Žemantauskas dar prieš Susivienijimo atsiskyrimą su kunigais jau darbavosi SLA. labui ir be pertraukos iki šiol stovėjo SLA. veikimo fronte. Pagaliau, per kelioliką metų buvo SLA. Sekretorium. Maloniai su p. Žemantausku pasikalbėta SLA. ir abelnais tautiniais reikalais.

SKAITLINGAS BURYS BROOKLYNIEČIŲ RENGIASI VYKTI Į PHILADELPHIJĄ.

Sekamą sekmadienį, rugpiučio 12 d., įvyksta „Vienybės" piknikas Philadelphijoje, Vytauto parke. Šia proga pikniko rengėjai padarė sutartį su autobusais, kurie norinčius važiuoti į Philadelphiją į „Vienybės" pikniką nuvež ir parvež prieinama kaina. Tai bus lyg ir lietuviška ekskursija į Philadelphiją.

Todel nenuostabu, kad skaitlingas burys Brooklyno lietuvių rengiasi vykti į Philadelphiją su tokia linksma ekskursija tiesiai į „Vienybės" pikniką. Jau geras burys yra užsiregistravęs ir sau vietas rezervavęs autobusuose kielonei į Philadelphiją ir kasdien vis nauji pasažieriai užsiregistruoja. Galimas daiktas, kad priseis kelis autobusus pilnus lietuvių siųsti į Philadelphiją. Dar galima užsiregistruoti šiai linksmai kelionei „Vienybės" administracijoje — galima ir telefonu sau vietą rezervuoti, pašaukiant: EVergreen 7-7840. Norintieji „broliškos meilės" mieste paviešėti, pasinaudokite proga.

Reporteris.

DAR IR ŠITAIP ATSITINKA.

Tarpe daugelio moterų — lietuvių ir svetimtaučių — Brooklyne gyvena dvi geros pažįstamos, viena M. B., labai geros širdies, ištikima ir kitiems tikinti, o kita, O. M., kitokio budo ir kitokių palinkimų. Abi „neturtingos". M. B. nueina pas savo „draugę" ir pamato, kad jos šaldytuve visako pilna: ir mėsos, ir kiaušinių, skanskonių ir visokių kitokių valgymo reikmenų. Žingeidu M. B. iš kur jos „draugė" tiek maisto gauna.

— Paprastas dalykas: neturtingus miestas šelpia. Jei butum išmintinga ir tu gautum.

— O kokios gi čia išminties reikia?

— Jei turi pinigų banke, išimk juos, paslėpk, nueik į miesto pagelbos centrą ir gausi. Tau, kaipo senesnei, gal duos dar daugiau, negu man duoda.

M. B. patiki patarimui. Pasima banko knygelę, ant kurios užrašyta $1,200 su viršum. Abi „draugės" nueina į banką išima tuos $1,200 ir sugrįžsta namo. O. M. linksma, kad gali savo „draugei" pagelbėti, bet M. B. nusiminusi: kur ji tiek pinigų padės, kad niekas nežinotų ir nepaimtų.

— Tai menkniekis! Suvyniok į popierą, įkišk į lovos koją ir niekas nepaims. Jei nori, tai aš tau padėsiu kaip reikiant viską padaryti...

Abi imasi darbo. Suvynioja $1,200 į popierą, apriša siulais. Bet baigiant rišti M. B. „draugė" pataria:

— Tu, širdele, nueik ir pažiurėk, kaip didelė tavo lovos kojos skylė. Sužinok, ar šitas ryšulis galės lysti.

M. B. nueina į miegkambarį lovos skylės apžiurėti, o O. M. baigia pinigus surišti. Sugrįžus, M. B. sako:

— Vaje tu mano — du syk tokis ryšulis lystų.

— Na, tai kogi reikia?! Nuneškim, įdėsim ir baigta.

Abi nuėjo į miegkambarį, įdėjo „pinigus" į lovos skylę. Už gerą sumanymą M. B. savo pažįstamai dar naminukės stiklelį-kitą įpylė. Pasikalbėjo, pasidžiaugė, kad gerai vyksta; pinigus paslėpė, o neužilgo M. B. gaus iš miesto pagelbą. Ko daugiau dar reikia?

Praėjo kelios dienos. M. B. rupi, ar jos pinigai dar lovos kojoje. Vakarop, prie balzganos mėnulio šviesos, kad niekas nematytų, išsiima ryšulėlį. Rodos viskas tvarkoje, bet tik popierinių braškėjimas kitoks. „Nagi išsirišiu ir pažiurėsiu, kame čia reikalas" — mano M. B. Išsiriša... Gi tu Dievuli mano— vietoje popierinių „bumaškų", tik paprasti popiergaliai, nors lygiai tokiame pačiame popiere surišti ir tokiais pat siulais apvynioti.

— Kas gi dabar nutiko? — rupinasi M. B. Ne jau bus mano gerosios „draugės" darbelis. Ji puola pas ją, teiraujasi. Bet ta liepia žegnotis.

— Atstok tu mane, pikta dvasia! Aš jai gero dariau, o ji, matai, ką sugalvojo. Tu, turbut, dušios neturi, jei gali apie žmogų, taip prasimanyti!

Bet M. B. neatleidžia.

— Jei mano pinigų neėmei, tai eikime pas kunigą — ten viską paaiškinsi. Viena verkdama, o kita susiraukusi eina pas kunigą. Perstato reikalą kunigui: kaltintoja pasakoja savo, kaltininkė vėl savo. Ir kur gi čia kunigui tokius dalykus išrišti. Jei dar bandytų prisiekti, tai kas kita. M. B. nenori prisiekti, nes, niekas, ir ji pati nematė pinigų imant. O. M., jausdamos nekalta, aiškinasi:

— Kam aš čia turiu prieš Dievą ranką, nekalta budama, kilnoti? Jei nori, tai pati prisiek, kad aš tavo pinigus paėmiau.

Ir tuo reikalas „baigiasi". M. B. naktimis nemiega ir nevalgo. Juk $1,200, už kuriuos ji taip sunkiai visą gyvenimą dirbo, žuvo. O dabar ji jau nebejauna. Neturės iš ko gyventi. Nežinia, dar ar miestas ką duos. Kur čia, žmogus, miegosi.

Vaikščioja nuliudus moterėlė. Bet pasitaiko proga — pakuždomis ji papasakoja apie nuotikį vienam savo pažįstamui, kuris reikalą geriau suprato. Jis jai sako:

— Teta, vietoje kunigo, išimk varentą, suareštuok tą savo „gerąją draugę", o tuomet pamatysi: ar ji tavo pinigus ėmė, ar ne.

„Teta" paklausė patarimo. Sekamą dieną nuėjo pas pažįstamą, kuris moka gerai angliškai kalbėti, gavo varentą, suareštavo „savo gerąją draugę". Teisme iškilo dar ir kitas kaltinimas „gerąjai draugei": tulas jos pažįstamas pranešė, kad tulas laikas atgal buk ir jam ta moteris tokiu pačiu budu pagelbėjo $500 „paslepti". Suareštuotąją O. M. teisėjas pasiuntė kalėjiman iki bylą teismas galutinai išnagrinės ir net nepriima jokio laido jos išpirkimui iš kalėjimo iki teismo.

Kuo šis incidentas baigsis, artimoje ateityje parodys teismo nuosprendis. Kol kas šiuo įvykiu su M. B. pinigais gali pasimokyti kiekvienas, kad pavojinga tukstančius dolerių kaišioti į lovos kojas miesto valdžios apgaudinėjimui. Geriausiai pinigus laikyti saugioje vietoje, kur be savininko niekas kitas jų paimti negali. Pagaliau, šis įvykis turėtų buti pamoka kiekvienam, kad apgaudinėjimo keliais neapsimoka siekti bent kokių neužtarnautų laimėjimų.

Rep. Cvakt.

POLEMIKA IR KRITIKA

ZEIGLER, ILL.

Atsakymas Antanui Ilgunui, SLA. 308 Kuopos Nariui.

Mes, žemiau pasirašę SLA. 308 kuopos nariai užginčijame ir pareiškiame, kad viskas netiesa ką A. Ilgunas „Tėvynės" No. 29 prieš J. Vainauską parašė. Kiekvienas sąžiningas S. L. A. narys pasakys, kad J. Vainauskas pasišventusiai dirba del SLA. labo gerovės nuo 1915 metų. A. Ilgunas sako, kad liepos 1 d. laikėte SLA. 308 kuopos susirinkimą ir kad skaitlingas burelis narių atsilankė, taipgi visa kuopos valdyba, išskyrus J. Vainauską, užrašų raštininką. Ištikrųjų dalyvavo ne visa kp. valdyba, bet tik 3 valdybos nariai: vice-pirmininkas, M. Banis, Pažerienė iždo globėja ir maršalka J. Bitinas, ir jus kaipo tos dienos finansų raštininkas. Tai ir viskas. Nedalyvavo pirmininkas, iždininkas, finansų raštininkas ir vienas iždo globėjas. Tai viena jusų netiesa. Vėl sakote, kad kuopos pirmininkas, nesulaukdamas raštininko, nuėjo pats dalyką ištirti. Visai netiesa: pas J. Vainauską buvo atėjęs ne pirmininkas, bet maršalka. Sakote, kad J. Vainauskas įteikė užrašų knygą ir raščiuką ir nepadavė priežasties kodel jis atsisako raštininko pareigas eiti. Priežastis jųs patys gerai žinote, kodel J. Vainauskas padavė rezignaciją. Jųs patys prie to vertėte. Ar pamenate, kaip kovo mėnesio kuopos susirinkime kėlėte didžiausį trukšmą, nenorėdami leisti Vainauskui protokolą perskaityti nei raštininko pareigas eiti, buk J. Vainauskas esąs skundžiamas ir negalįs savo pareigų eiti. Jųs patys gerai žinote, kad 11 d. vasario kada bandėte J. Vainauską nubausti ir suspenduoti ir kad J. Vainauskas padavė raštišką prašymą kuopai, kad skundas butų perkeltas į SLA. Pildomą Tarybą originaliam nagrinėjimui ir jųs turėjote tą padaryti arba skundą atšaukti prieš Vainauską. Bet jųs to nedarėt ir J. Vainauską skaitėt apskųstu ir nenorėjote leisti užrašų raštininko pareigas eiti.

Kita jusų neteisybė, tai kur sakote, kad visi SLA. nariai sutikime gyvena ir dirba del kuopos ir SLA. gerovės, išskyrus vieną narį (tik nepaminėjote J. Vainausko vardo), kuris visokiais budais siundo narius vienus prieš kitus ir butinai nori SLA. 308 kuopą suskaldyti, įpasakodamas nariams nebutus dalykus ir tie nariai, kurie nelanko kp. susirinkimų, patiki jo neteisingoms pasakoms.

Draugas Antanai Ilgune, J. Vainauskas skiria jums $25.00 atlyginimo, jeigu jųs galėsite įrodyti, kad J. Vainauskas SLA. narius siundo vienus prieš kitus ir kad kokias ten nebutas pasakas SLA. nariams įkalba. J. Vainauskas skiria jums 30-tį dienų laiko del prirodymo ir pasiimti tuos $25.00. Bet jei jųs to neįrodysite, pasiliksit kaipo didelis neteisybių skelbėjas.

Sakote, kad tas narys butinai nori SLA. 308 kp. sugriauti. Tą garbę malonėkite pasilaikyti sau, nes niekas taip nenori SLA. sugriauti, kaip jųs su savo sėbrais, varinėdami pragaištingą darbą prieš SLA. per 10-tį metų ir galutinai, 1930 metais, prisirengėte SLA. sugriauti, bet SLA. pasišventę nariai pasipriešino ir tas jusų planas sugriuvo. 1931 metais kada jųs, su savo sėbrais, bandėte SLA. 308 kuopą visą nuvesti prie bolševikiško Susivienijimo, J. Vainauskas pirmas pasipriešino ir SLA. nariams išaiškino, kokį pragaištingą darbą jųs dirbate del SLA. Tuomet tas jusų planas sugriuvo ir todel dabar jųs iš kailio neriatės: kad jusų planas nepasisekė SLA. užkariauti, tai jųs mumis vadinate fašistais ir visokiais darbininkų priešais ir kada tik buna SLA. Pildomosios Tarybos rinkimai, visuomet atsinešę savo sėbrų sąrašą nariams kaišiojat, kad balsuotų. Jųs patys pasilikote prie SLA. ir manote vėl susisukti savo politikos lizdus ir vėl varyti pragaištingą darbą prieš SLA.

Sakote, kad SLA. nariai sutikime gyvena ir kad net abiejų kuopų nariai gyvena vienoj stuboj. Taip yra, kad jųs nenorit suprasti: juk moteris su savo vyru turi gyventi vienoj stuboj, moteris priklauso prie vienos kuopos, o vyras prie kitos.

Taipgi sakote, kad nariai dirba del kuopos ir Susivienijimo gerovės, tik nepasakote kokius tie nariai naudingus darbus dirba del SLA. labo. Taipgi rašote, kad vargiai galėtum priskaityti 70-tį narių per abidvi kuopas ir dar norima tverti trečią SLA. kuopą. Taip yra, prie to privedė jusų politika, kad nariai negali sugyventi ir prisieina prašyti SLA. Pildomosios Tarybos leisti sutverti trečią SLA. kuopą. Juk jųs sakote, kad mes neverti nė žmogaus vardo... Todel, jei jau mes toki negeri, tai pasitrauksim iš S. L. A. 308 kp. ir mes iš jųs nieko neprašome. Mes norime tik ramybės.

Jųs rengiate diskusijas ir išrišite klausimą, kokią naudą neša del SLA. skaldymas kuopų. Štai ką mes turime jums į tai pasakyti: geriau sutverti kitą SLA. kuopą, nė kaip pasišventusiai dirbus per daugelį metų apleisti organizaciją.

Ant. Stalioraitis,
Jonas Vainauskas,
A. Mankevičia,
A. Novas.

S. L. A. KALENDORIUS

KUOPŲ BEI APSKRIČIŲ PARENGIMAI

BINGHAMTON, N. Y. — SLA. 50 kuopa rengia didelį išvažiavimą sekmadieny, rugpiučio 12 d., Newton Lake, Pa., toje pačioje vietoje, kur buvo išvažiavimas užpereitais metais. Visi SLA. 50 kuopos nariai, taipgi visi vietos lietuviai, kaip lygiai Forest City, Carbondale, Scranton, Pittston, Wilkes Barre ir kitų aplinkinių kolonijų S. L. A. nariai ir visi lietuviai širdingai prašomi atsilankyti į šį išvažiavimą. Jei tą dieną lytų, tai išvažiavimas butų atidėtas į sekantį sekmadienį, rugpiučio 19 d. Visus širdingai užkviečia — Rengimo Komisija.

—o—

COAL CENTRE, PA. — SLA. 95 kp. ir APLA. 29 kp. rengia bendrą pikniką, kuris įvyks rugpiučio 12 d., ant California kalno. Bus puikus orkestras, užkandžių ir šalto alaus atsigerti. Visi vietiniai ir apylinkės lietuviai, ypač SLA. ir APLA. nariai, kviečiami šiame musų parengime dalyvauti. — Rengėjai.

—o—

WILKES BARRE, PA. — SLA. 35 kuopa rengia didelį ir linksmą pikniką, kuris įvyks sekmadieny, rugpiučio 26 d., Windys Farmoje, prie St. Mary's Road, tarpe Lee Ave. ir Ashley, Pa. Bus labai geras orkestras, gardžių gėrimų ir užkandžių. Visi vietiniai ir apylinkės lietuviai kviečiami į šį pikniką atsilankyti. Visi galėsime smagiai laiką praleisti. Kviečia Komitetas.

—o—

DANBURY, CONN. — SLA. 306 kuopa rengia pikniką, kuris įvyks rugpiučio 19 d., Mountville Ave., Pšibilskio uky. Labai graži ir patogi vieta. Prašome visų Danburio ir apylinkės lietuvių atvykti. Bus labai gražus išvažiavimas.

Kuopos Susirinkimas

Esplent-Pittsburgh, Pa. SLA. 353 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 19 dieną rugpiučio, 2 val. popiet, L. A. P. A. svetainėj, 24 Locust St., McKees Rocks, Pa. Visi nariai malonėkite pributi ir užsimokėti mėnesines mokestis. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA. 353 kuopos. **D. Sanda — sekr.**

Paieškojimas

Šie asmenys gyveną Amerikoje yra ieškomi:

Fredrichs Jonas. 1929 metais gyvenęs Gary, Indiana.

Gričius Juozas. Kilęs iš Stonkiškių km., Švėkšnos vals.

Gulbinas Bronius. Gyvenąs Chicagoje.

Jasevičia Bronius. Buvęs Amerikos kareivis. Gyvenąs Chicagoje.

Lockner Jurgis. 1916 metais gyvenęs Arlington Heights, Illinois.

Pravalinskis Pranas. Kilęs iš Lukšių vals., Šakių apskr. Gyvenąs Los Angeles, California, senų kareivių name.

Willseun Petronėlė. Gyvenus 1929 metais Gary, Indiana.

Augščiau išvardyti asmenys yra prašomi atsiliepti ir kiekvienas kas ką nors apie juos žinotų, yra prašomas suteikti žinių. Bent kokia žinia bus brangiai įvertinta.

LIETUVOS KONSULATAS,
100 East Bellevue Place,
CHICAGO, ILLINOIS.

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas, per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų laivas "MARIEHOLM" kelionės laikas 24 valandos.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO
Kungsholm, - Rugpiučio 18
Drottningholm Rugpiuč. 25
Gripsholm ----- Rugsėjo 6
Kungsholm --- Rugsėjo 12

Kreipkitės į vietinį agentą arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
21 State Str., New York, N. Y.

„IŠMINTIS"
NAUJAS, DIDELIS, GRAŽUS
Mokslo, Meno, Satyros ir Verslo VISUOMENIŠKAS ŽURNALAS

Turiningas įdomiais ir naudingais raštais; paveiksluotas, su anglų kalba skyrium jaunimui; daug jumoristinių eilių ir poezijos.
Bendradarbiauja Gabiausi Rašytojai
Kaina metams $1.50. Kopija 15c
Kanadoj ir Užrub. metams $2.00
Prenumeruokite šiuo adresu:
Išmintis Publishing Co.
315 E Street, South Boston, Mass

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.
CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už $1.05
Dukart tvirtesnė 75c.
Knyga: „ŠALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50 centų.
JUSTIN KULIS,
3259 South Halsted Street,
CHICAGO, ILL.

PAŽANGA
Laisvos Minties, Mokslo ir Kritikos Mėnesinis Žurnalas
Kaina $1.00 metams
Pusei metų 65 centai
Vienas No. 10 centų
PAŽANGA
3352 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Tel. Newtown 9-4464
ANT. J. VALANTIEJUS,
Laisniuotas Graborius ir Balsamuotojas.
Apdrauda visose šakose.
Notary Public.
54-41 — 72-nd Street,
(4 Lexington Ave.) arti Grand St., Maspeth, L.I.N.Y.

UŽ LIETUVOS BONUS
Mes mokame augščiausią rinkos kainą. Neparduokite pirm parašymo pas mus.
Kurt H. Schurig & Co.,
50 Broadway, New York.

IR LABAI SERGANTI NENUSTOKIT VILTIES
DOVANAI MILLERTONE Mažas pakelis žolių
Norim, kad kuodaugiausiai žmonių sužinotų apie šias žymias žolių gyduoles kurios atliko stebėtinų pasekmių vidurių ligose, reumatizmo, širdies plakimo ir inkstų ligose.
Pavyzdis DOVANAI—Rašykit
J. S. MILLER, Inc., Dept. L. 2
62 Beacon St., Newark, N. J.

TĖMYKITE!
Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsisakysite, tuo greičiau apsipažinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina——————$1.50
Drutame apdare $2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės" Administraciją šiuo adresu:
"TEVYNES" ADM.,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

Biznieriams Geriausias Pelnas Garsintis „TĖVYNĖJE".